

Gebiedsvisie en IMPACT-agenda

Hart voor Hoogbouw Ede-Zuid.

5	Inleiding
23	Aanleiding & opdrachtomschrijving
29	Uitkomsten analyses
65	Transformaties in aanpak & resultaat
69	Gebiedsvisie, gebiedsconcept, gebiedswaarden, gebiedsverhaal
95	Vertaling naar conceptdragers
96	Ontwerp
104	Voorzieningen
122	Organisatie
132	Participatie en placemaking
136	Marketing en communicatie
145	Samenvatting
146	IMPACT-agenda 2025-2030
148	Toekomstig persbericht
153	Vervolgstappen
155	Met dank aan

Inhoudsopgave.

‘Eerst leven, dan ruimte, dan gebouwen
en niet andersom’
Jan Gehl

Inleiding. ➤

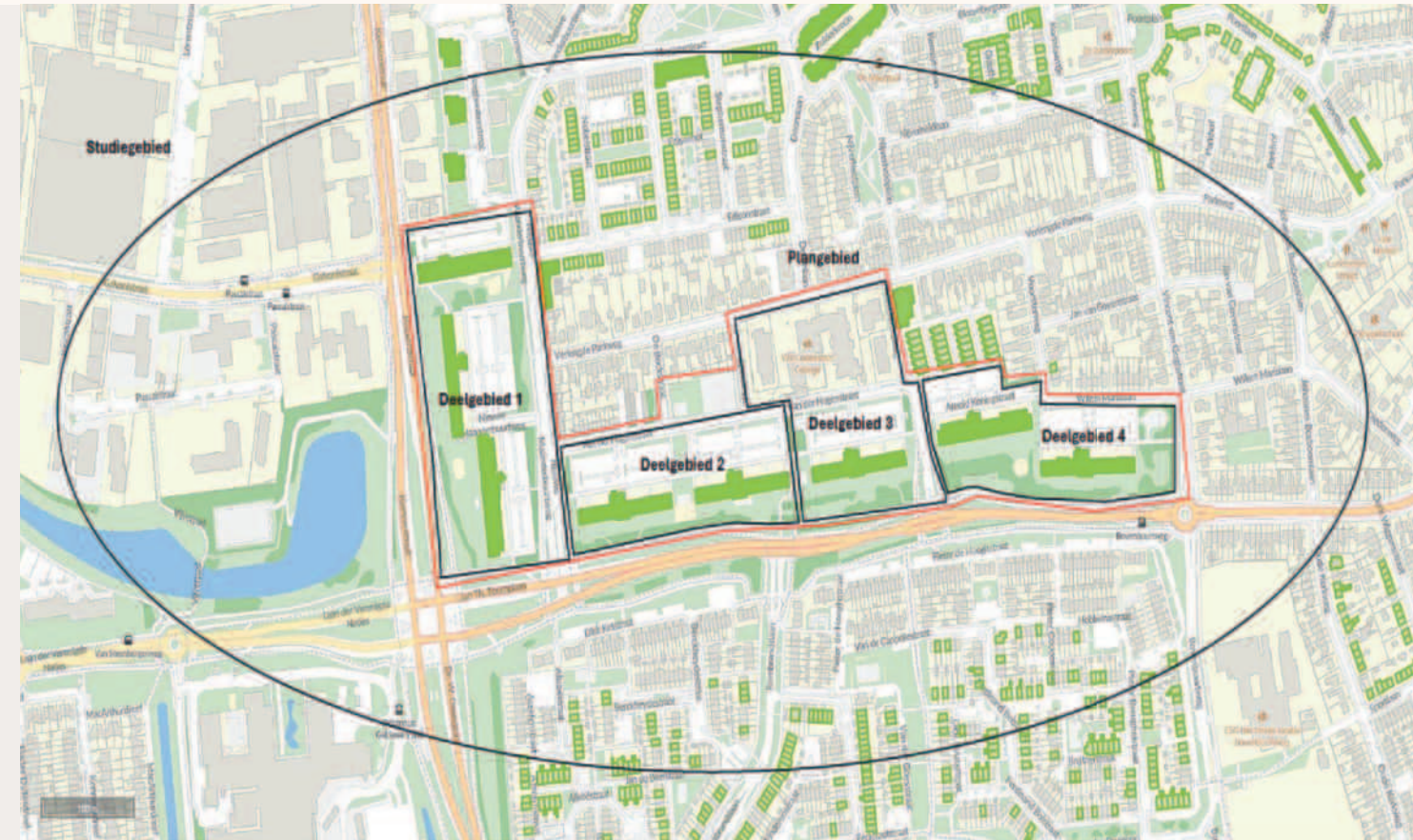

De buurt Hoogbouw Ede-Zuid.

Een gebied met
2405 mensen.

Met 8 flats en 1108 woningen.

Willem Maris, Groot Derxsgoed, De Brugge,
Groot Haversteeg, De Elskamp, Van Eekelen,
de Merlijn en de Stroomberg.

Gebiedsontwikkeling met meerdere ambities.

1. Goed leven

Streven is voldoende bestaanszekerheid voor elke bewoner in Hoogbouw Ede-Zuid (HEZ). Een buurt waar je je thuis voelt en omziet naar anderen als dat nodig is. Een plek met divers woningaanbod, voor jong en oud en elke portemonnee. Met extra inzet op kansen voor jongeren vanaf de vroege jeugd en het verminderen van taalachterstanden en laaggeletterdheid.

2. Levendige buurt

Een gezonde groene buurt waar op natuurlijke wijze betekenisvolle plekken voor ontmoeting, sport, cultuur en evenementen zijn geïntegreerd. Met ruimte voor onderwijs en ondernemerschap, alsook waar integrale samenwerking van organisaties die actief zijn in de buurt effectief samenkomen.

3. Fijne leefomgeving

Ede werkt aan een Ontwikkelkader voor Ede Stad. In 2024 is daarvoor de Contourennotitie ‘Eén Ede’ vastgesteld. Gemeente Ede en Woonstede maken komende jaren plannen voor de renovatie, sloop, en nieuwbouw van woningen. Ook de buitenruimte knappen we op met speeltuinen, groen en parkeren. Zo wordt het een groene buurt waarin kinderen veilig spelen en burens elkaar ontmoeten. Met meer verdichting willen we de leefbaarheid verbeteren. Sommige flats worden onderhouden en opgeknapt. Andere worden afgebroken om er nieuwe woningen voor terug te bouwen. Woonstede is van plan om de Van Eekelen Flat en Merlijn Flat af te breken.

4. Kans voor meer balans in ruimtelijk Twee Edes

Ede als stad met twee gezichten waarbij hoogste scores van leefbaarheid in de Veluwestad worden behaald tov laagste scores in de Valleistad. De buurt Hoogbouw Ede-Zuid zit precies als scharnierpunt tussen Valleistad en Veluwestad. Waar het aandeel mensen in een kwetsbare positie en/of een stapeling van sociale problematiek hoog is, zoals in HEZ, wordt de laagste score steeds lager.

5. HEZ als onderdeel van ontwikkeling Valleistad

HEZ maakt onderdeel uit van een groter gebied, namelijk de ontwikkeling van Valleistad. Voor een groei naar balans is een Valleistad met meer leefbaarheid en kwaliteit het streven. Dat vraagt om grote ingrepen in bestaande wijken en verkeersstructuren met HEZ als een van de eerste voorbeelden.

6. Verbinding op sociaal, ruimtelijk & ecologisch niveau.

Verbind de Edenaren door middel van fijne fiets-en beweegroutes en breng voorzieningenclusters nabij waar mensen uit heel Ede naar toe worden getrokken. Verbind de landschappen door de landschappelijke overgang tussen Veluwe en Vallei door bijvoorbeeld bestaande groen-en waterstructuren – die ook positief bijdragen aan het verminderen van hittestress - een echte kwaliteitsimpuls te geven.

7. Sleutelgebied 1. Valleilaanzone

De Valleilein vormt de centrale levensader van de Valleistad. Het is de equivalent van de Parklaan. Een vriendelijke, groene allee die tal van aantrekkelijke Edese voorzieningenclusters aandoet. Wanneer er in de toekomst een nieuw sprinterstation op de kruising met de spoorlijn opent, biedt het gebied ten zuiden van het spoor kansen voor het ontwikkelen van een bijzonder nieuw stedelijk centrum waar het prettig is om te wonen en te verblijven. De Valleilaanzone wordt een stuk Ede om trots op te zijn!

Schetsbeeld van de Valleilaan met meer ruimte voor groen, betere oversteekbaarheid en meer menselijke maat.

8. Kans versterken voorzieningenstructuur

Bouw woningen daar waar de belangrijkste groep woningzoekenden, een-persoonshuishoudens en huishoudens zonder kinderen waaronder een groeiende groep senioren, een woning zoekt: in de bestaande stad nabij voorzieningen. Met woningbouw binnen de kern vergroten we het draagvlak voor voorzieningen. De sociale huur krijgt een betere spreiding over de stad. We maken ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, zoals de huisarts en basisonderwijs, op loopafstand.

Waar met veel bevologenheid aan wordt gewerkt.

Hart voor Hoogbouw Ede-Zuid

Gemeente Ede en Woonstede werken de komende vijftien jaar samen om van Hoogbouw Ede-Zuid een plek te maken waar het fijn wonen, werken en leven is. Sociale problematiek wordt aangepakt, de leefomgeving wordt verbeterd, zowel kwalitatief als qua uitstraling en de buurt gaat er anders uitzien. De gemeente Ede en woningcorporatie Woonstede starten daarom in 2024 een langjarig samenwerkingsprogramma, genaamd: Hart voor Hoogbouw Ede-Zuid.

Nieuwe visie op sociaal domein

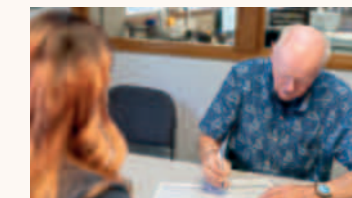
Met de visie 'Voorkomen is beter dan genezen, op weg naar een gezonder en socialer Ede in 2040' bieden we perspectief én leggen we een basis om zorgvuldige fundamentele keuzes maken. De visie zet in op positieve gezondheid en een toekomstbestendig fundament voor zorg en ondersteuning.

Positieve gezondheid is belangrijk voor het welzijn van mensen, om mee te kunnen doen in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat we integraal moeten kijken naar positieve gezondheid door de hele organisatie heen en daarbuiten.

Met de visie 'Voorkomen is beter dan genezen, op weg naar een gezonder en socialer Ede in 2040' bouwen we verder op de beleidsontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten van de afgelopen 15 jaar. We versterken de ingezette koers en voegen nieuwe elementen toe. De kern van deze visie is een verdere verschuiving van het zorgperspectief naar een focus op gezondheid. Zo kunnen we naar een focus op gezondheid, waarbij we 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' en kunnen we écht een verschil maken voor de toekomstbestendigheid van ons zorgstelsel. De zorg houden we toegankelijk voor hen die dat het hardst nodig hebben.

GEBIEDSVISIE EN IMPACT-AGENDA

...dag in, dag uit.

GEBIEDSVISIE EN IMPACT-AGENDA

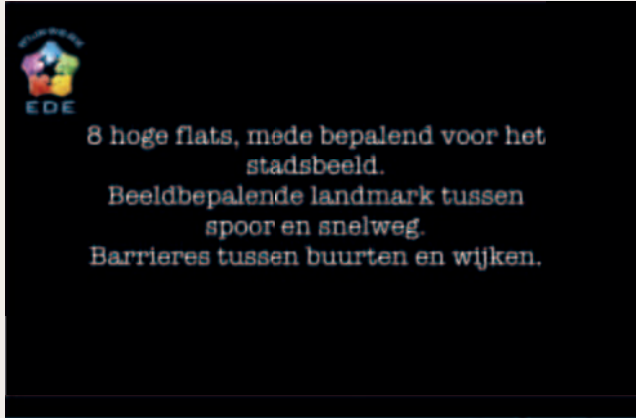
Maar ook...

HEZ kent meer dan 84 betrokken instanties en initiatieven.

‘Ik moet elke keer weer hetzelfde verhaal vertellen aan een ander iemand, dat gebeurt soms dagelijks en is echt vermoeiend, ik snap niet waarom dat niet anders kan’

Een greep uit de 84 instanties....

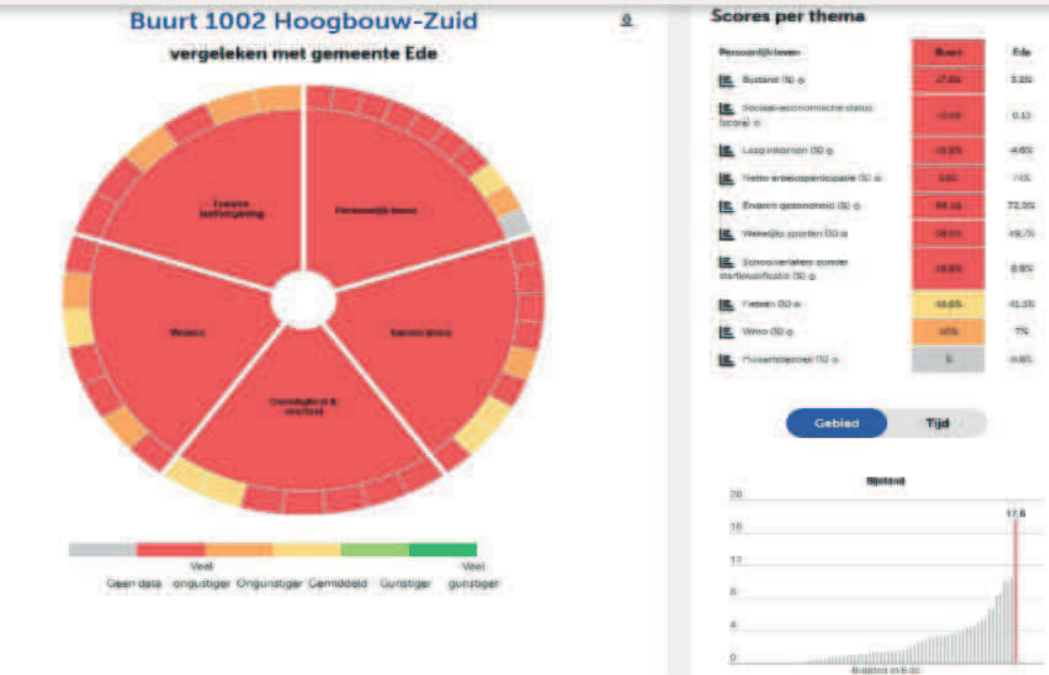

2015: Vergelijkbare aanpak en aanbevelingen zijn 10 jaar geleden ook al op papier gezet.

bron: <https://www.youtube.com/watch?v=ikdFZVqLi9Q>

Resultaat anno september 2024:

Maar ook...

‘Het resultaat blijft alle cijfers in het rood’

‘We doen ongetwijfeld allemaal ons best, maar het lijkt wel alsof er een structureel nieuwe aanpak nodig is om van deze gebiedsontwikkeling een succes voor de mensen te maken’

Een aanpak met lef & liefde...

Om kritisch naar onszelf te kijken en vooruit durven te denken. Met alle 2405 huidige en toekomstige bewoners als 'graadmeter' of we daadwerkelijk impact maken.

‘Soms moet je van de gebaande paden afwijken
om nieuwe horizonten te ontdekken’
T.S. Eliot

**Aanleiding en
opdracht. ➤**

Aanleiding en opdracht.

De laatste jaren is er hard gewerkt aan verbeterplannen voor Ede-Zuid. De urgentie op het gebied van leefbaarheid en gezondheid blijkt in de buurt Hoogbouw Ede-Zuid het hoogst. Bovendien zijn de flats verouderd, monotoon en anoniem in uitstraling en vraagt de bouwkundige staat de komende jaren aandacht en investeringen. Inmiddels is de planvorming rondom de gebiedsontwikkeling in volle gang, gestart met quick wins werkend naar een fundamentele, lange termijn aanpak. Dit gebeurt met enorm veel toewijding door het geïntegreerde projectteam van de Gemeente Ede en Woonstede, veel professionele en vrijwilligersorganisaties en met tal van bewoners.

Het ooit oh, zo veelbelovende uitkijkpunt van de toekomst is inmiddels veranderd in een grote grijze muur van gedoe. Ondanks de geweldige inzet tot nu toe, de vele ideeën, scenario's en verbeterplannen zijn de grote lijnen uit het zicht vervaagd. Op veel vlakken is het vertrouwen weg in 'wat nu' en 'hoe dan'.

Aan Yellow Concepts is gevraagd om al het gedane voorwerk -aangevuld met daar waar nodig nieuwe inzichten- te kanaliseren naar een overzichtelijk, ongekunsteld en overkoepelend verhaal. We pretenderen niet dat dit verhaal van vandaag op morgen is gerealiseerd, wel zetten we de lijnen samen uit, voor nu en in de toekomst. Met een visie - daar waar we met elkaar voor staan, vertaald naar een overkoepelend concept – de zogenoemde stip op de horizon, als leidraad voor de ontwikkeling.

Dit document omvat een basis voor een integraal en impactvol gebiedsconcept dat gefaseerd, en als onderdeel van een breder programma, werkt aan een bestaanszekere buurt voor 2405 mensen. Opgetekend met en omarmd door de vele betrokkenen om zo (on)bewuste behoeften, belangen, doelen en dromen weer tastbaar en zichtbaar voor iedereen te maken. Waarbij de levenslijnen van eenieder tellen. En we de krachten bundelen.

Samen op weg naar een plek waar je graag thuiskomt, de basis van alles.

We gaan naar...

Overzicht en focus.
Vertaling van denken naar doen.

Resultaat: Een leidraad voor vandaag, morgen en de komende 10-15 jaar.

Met lef en liefde. Voor bestaanszekerheid, leefbaarheid en levendigheid.

Resultaat: Een plek waar mensen fijn leven en trots op kunnen zijn.

Overzicht interviews gebiedsvisie en IMPACT-agenda Hoogbouw Ede-Zuid.

Het verbeteren van de leefomgeving en leefbaarheid van de buurt Hoogbouw Ede-Zuid vraagt om een integrale aanpak. Het ontwikkelen van een plek waar het fijn leven is, doen we samen, stap voor stap.

Er is extra aandacht besteed aan zoveel mogelijk en veelzijdig onderzoek doen èn bestaande inzichten samen te brengen. Het persoonlijk interviewen van vele diverse stakeholders (zowel interne als externe experts), bewoners uit de flats, vrijwilligers, stichtingen en professionele organisaties bood vele interessante inzichten in de bewuste en onbewuste, huidige en toekomstige behoeften en belangen van alle betrokkenen. Creatieve sessies met bijvoorbeeld basisschoolgroep 6, bijeenkomsten met senioren, jongeren en gezamenlijk eten met bewoners bracht ons bij hetgeen wat hèn echt bezighoudt, dag in, dag uit. Daarnaast leverde het doen van meerdere locatie- en observatiebezoeken, 24/7 in de buurt zijn (inclusief slapen in de Van Eekelenflat), het bekijken van inspirerende voorbeeldlocaties en uitgebreid onderzoeken van relevante documentatie en ontwikkelingen op alle niveaus voor een breed en waardevol palet van input.

Deze gebiedsvisie en IMPACT-agenda is met name tot stand gekomen door de toelozende energie van vele betrokken mensen met een hart voor Hoogbouw Ede-Zuid.

1-op-1 interviews (in totaal #77)

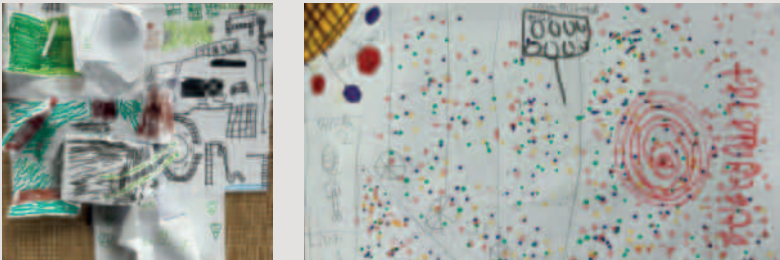
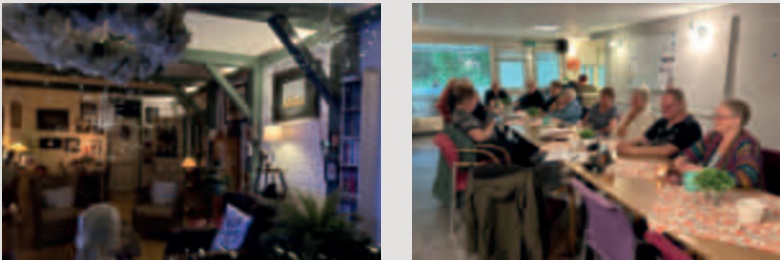
- Gemeente Ede**
 - Programmamanager Hart voor HEZ 2040
 - Wethouder gemeente Ede
 - Wethouder gemeente Ede
 - Ambtelijk OG / opgavemanager Leefbare wijken en dorpen
 - Wijkregie / gebiedsmanager Ede-Zuid
 - Landschapsarchitect / openbare ruimte
 - Projectleider
 - Projectmanager
 - Projectmanager
 - Stedenbouwkundige
 - Sr. Stedenbouwkundige / ontwikkelkader Ede Stad
 - Communicatieadviseur
 - Bestuursadviseur en Woordvoerder wethouder
 - Opgavemanager Passend Wonen / Ontwikkel en Investeringsstrategie Omgevingsvisie
 - Programmamanager Bestaanszekerheid
 - Beleidsadviseur Onderwijs
 - Beleidsadviseur Buurt/Wijk/Dorpshuizen
 - Beleidsadviseur Sport en bewegen
 - Projectleider Openbare Ruimte
 - Beleidsregisseur Wonen
 - Beleidsadviseur Wonen
 - Adviseur Woonbeleid
 - Gebiedsregisseur Ede West (ruimtelijke projecten) en projectleider Ontwikkelkader Ede Stad 2040
 - BOA-senior wijkhandhaver
 - Accountmanager transformatieopgaven centrum Ede
 - Projectleider Sociaal Domein

- Woonstede**
 - Senior Projectontwikkelaar & Programmamanager
 - Directeur-bestuurder
 - Manager Vastgoed
 - Manager Wonen
 - Teammanager sociaal beheer en leefbaarheid
 - Wijkbeheerder HEZ
 - Woonconsulent Ede-Zuid
 - Sociaal programmaregisseur
 - Adviseur participatie en communicatie
 - Projectleider planmatig onderhoud
 - Adviseur strategie en beleid/ Assetmanager
 - Wijkregisseur Leefbaarheid
 - Voormalig Wijkregisseur Leefbaarheid

- Externe betrokkenen**
 - #2 geïnterviewden | Achter de Voordeur
 - #2 geïnterviewden | Malkander
 - #1 geïnterviewde | ENVO
 - #1 geïnterviewde | Tot uw Dienst
 - #1 geïnterviewde | Werkkracht
 - #1 geïnterviewde | Buurtgezinnen
 - #1 geïnterviewde | Humanitas
 - #1 geïnterviewde | Stichting Present Ede
 - #1 geïnterviewde | VGGM / GGD
 - #1 geïnterviewde | Opella
 - #1 geïnterviewde | Cultura
 - #1 geïnterviewde | SchuldHulpMaatje
 - #1 geïnterviewde | Netwerk Dien je Stad
 - #1 geïnterviewde | Leger des Heils
 - #1 geïnterviewde | HIP Helpt
 - #1 geïnterviewde | SportService Ede
 - #1 geïnterviewde | Gezondheidscentrum Zuiderzorg Ede
 - #3 geïnterviewden | Huisarts Zuiderzorg Ede
 - #1 geïnterviewde | Apotheek
 - #1 geïnterviewde | Thuis in Zuid
 - #2 geïnterviewden | Vereniging Oud Ede
 - #1 geïnterviewde | Basisschool De Rots
 - #2 geïnterviewden | Basisschool Al Amana
 - #1 geïnterviewde | Van Lodenstein College

Bewonersverhalen
De vele verhalen van Achter De Voordeur, opgehaalde woonwensen via Woonsupport, de (ABCD-)ervaringen van Malkander, Hip Helpt en de inloopspreekuren, 1-op-1 bewoners van de Groot Derxsgoed en de Van Eekelen flat. En ook bewoners van De Elskamp, van De Brugge, alsook bewoners van de Willem Marisflat.

Bewonerssessies
Bijpraatruimte met bewoners van voornamelijk 'korte zijde' (#4)
Vrijdagse koffiemiddag in 'Schaapskooi' Willem Maris (#12)
Onderwijs sessie: Al Amana (#25 kinderen)
Eet sessie: Thuis in Zuid (in de Elskampflat) (#60 bewoners)

*‘Een sterke stad is gebouwd op de fundamenten
van gelijkheid en respect.’*
Martin Luther King Jr.

**Uitkomsten
analyses. ➤**

Uitkomsten analyses.

Inzichten en uitzichten.

Eerst even dit...

De plek van de paradox.

Het is de plek van samenzijn en toch alleen.

Van alle generaties en 78 geboortelanden. Van vele culturen en grote levensgebeurtenissen. Van landen en doorstromen.

Het is de plek van de verwarring en de verwondering.

Is het rust en chaos? Vrijheid en beperking? De afwezigheid en aanwezigheid? Controle en loslaten?

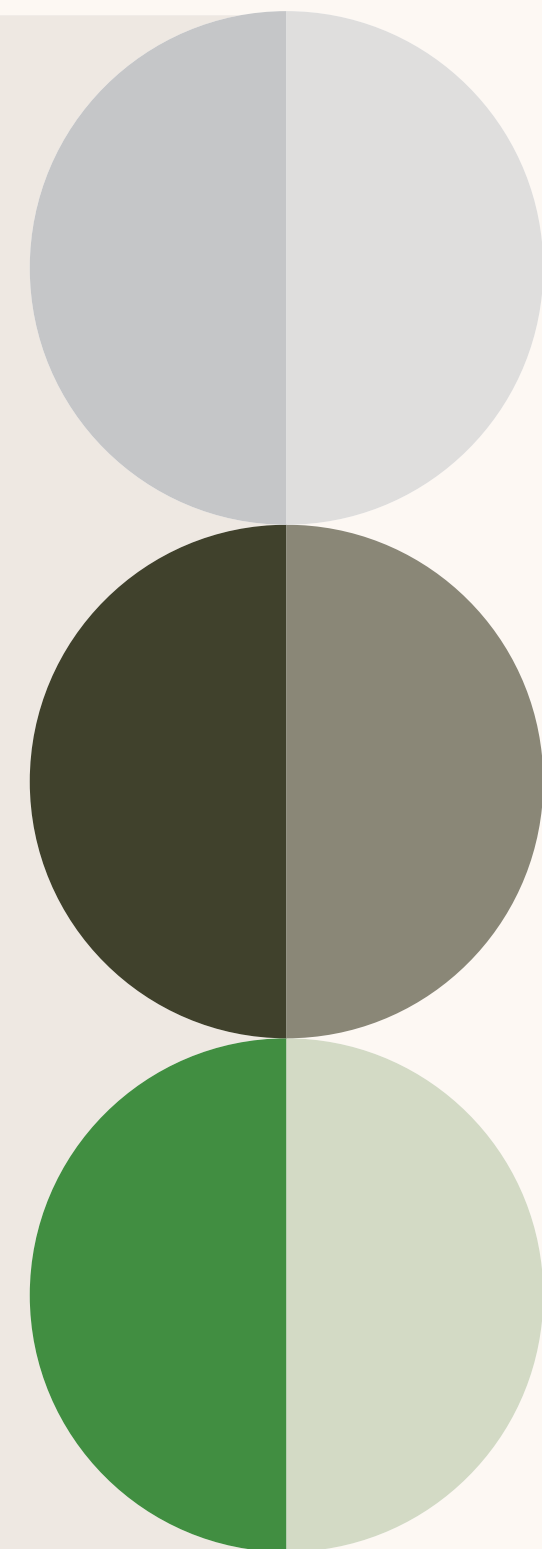
Het is de plek van springers en dromers.

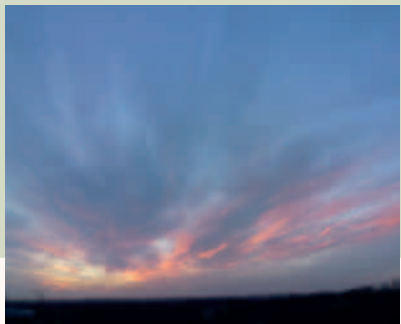
Van vele levenslijnen, lagen en dimensies door elkaar heen lopend. Met iedere ziel een ander verhaal, geschreven in dezelfde taal.

We willen er zijn. en we werken elkaar voortdurend tegen en we versterken elkaar.

Hier zijn geen eenvoudige antwoorden of oplossingen.

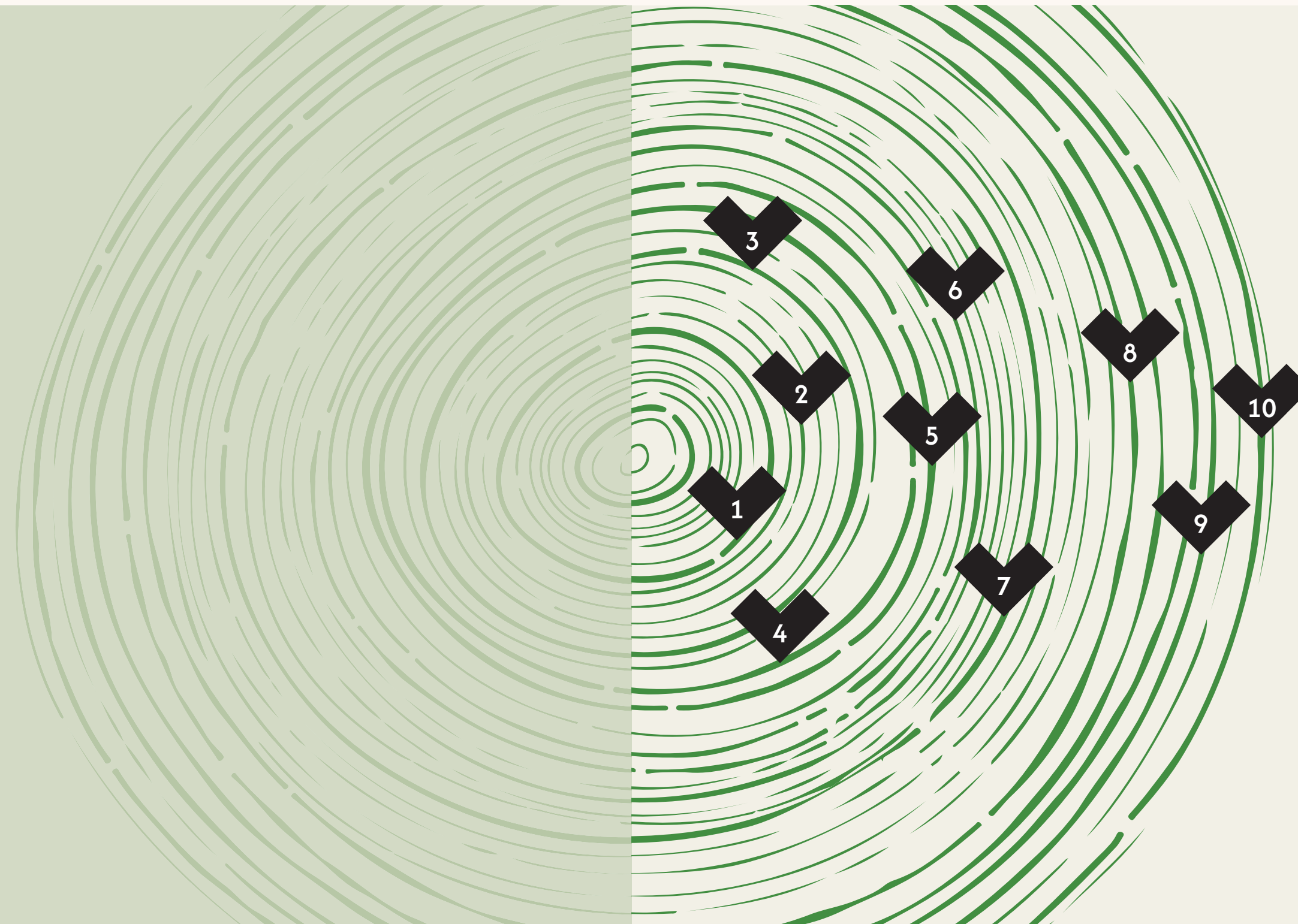
Het is de plek van de lange adem.

Uitkomsten analyses.

‘Ontdekken van bestaande en nieuwe levenslijnen’

10 levenslijnen. Inzichten & inspiratie.

Inzichten

1. DNA van de bodem & historie
2. Bewoners
3. Woningen
4. Tussen de flats
5. De buurt HEZ
6. Instanties & aanpak HEZ

Inspiratie

7. De positieve initiatieven in HEZ
8. Verbindingen met Ede-Zuid
9. Verbinding met Ede als stad
10. Voorbeeldprojecten in Nederland

DNA van de bodem & historie.

Oorspronkelijk een veen- en moerasgebied dat na drooglegging nat boerenland werd met kleine boerderijen. Het oorspronkelijke reliëf (dekzandrug) kende met zijn bomen een groen karakter, met nog altijd de heidevelden, Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe natuur om de hoek en de typerende historische trapakkers van Ede in de omgeving. In Ede-Zuid werden in de de periode 1960-1980 flats gebouwd als onderdeel van de stedelijke uitbreiding om de grote aantallen gezinnen en arbeiders (o.a. ENKA fabriek) een plek te bieden. Na de hoogbouw volgt in de jaren 80 steeds meer bebouwing en verstedelijking in dit gebied.

Quotes.

'De bodem was hier vroeger rijk en divers, dat geeft een goed fundament'

'Er is hier relatief veel groen'

'Het is het andere Ede'

'Dit was ooit de rand van Ede'

'Het was en is een herkenbaar icoon voor Ede'

'Destijds gebouwd met veel lucht, ruimte en uitzicht'

'Vroeger waren er veel niveauverschillen in de natuur, dat gaf gelaagdheid'

'We hebben de afgelopen 40 jaar de buurt niet meer stedenbouwkundig verbeterd'

'Het is neergezet als een eiland, zonder echte verbinding naar de andere buurten'

'Deze buurt is gelegen aan de Valleilaan en daarmee potentieel een trekker'

'Het in ere herstellen van oude lanen en routes is een potentiële kracht'

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Natuur van oudsher belangrijk met bijzondere, natuurlijke niveauverschillen
- Oorspronkelijke diversiteit van de bodem
- Een beeldbepalende 'landmark' destijds tussen spoor & snelweg
- Potentie van in ere herstellen oude lanen en routes

Bewoners.

Inmiddels kent de buurt Hoogbouw Ede-Zuid verschillende generaties bewoners. Achter De Voordeur kent veel recente persoonlijke verhalen. Stuk voor stuk uniek. Een kwart van de huidige bewoners redt zich prima en een deel ervan is actief op vrijwilligersvlak in de flat (van mantelzorg en burenhulp tot afval verzamelen). En tegelijkertijd ook veel schrijnende verhalen. Bewoners zonder financiële buffer, geen of beperkt netwerk, afhankelijk van staatssteun, lage zelfredzaamheid, wankel evenwicht en 75% staat in de overlevingsstand. Een homogene veelal laagopgeleide doelgroep, veel verschillende bubbels en multiproblematieken. Bewoners uit 78 geboortelanden, die zorgen voor positieve interacties maar ook onbegrip en taal- en cultuurbarrières

Quotes.

- ‘Ik ben aan het overleven, ik houd me alleen bezig met hoe ik de dag door kom’*
- ‘Leuk en aardig al die activiteiten die jullie organiseren, maar ik heb andere problemen’*
- ‘Help me, ik spreek de taal niet, ik weet niet waar ik moet beginnen met m’n zorgen op te lossen’*
- ‘Ik ga de deur niet uit en blijf hier in mijn flat zitten’*
- ‘Ik kan m’n burens niet verstaan, spreek niet hun taal’*
- ‘Er is veel schaamte, schroom en verborgen armoede’*
- ‘Vroeger was alles beter’*
- ‘Het is ons Ede niet meer’*
- ‘Alles draait om geld, als ik werk heb komt het goed’*
- ‘De auto betekent voor mij vrijheid, het niet onder de mensen hoeven te komen maar je toch kunnen verplaatsen’*

- ‘Gezondheid is belangrijk, als je dat niet hebt, heb je niets’*
- ‘Er zijn veel goede bedoelingen, maar ik zie elke keer een ander gezicht’*
- ‘Wat komt nu alweer de zoveelste hulpverlener doen’*
- ‘Ze praten over ons, niet met ons’*
- ‘Het gaat altijd ‘over de bewoner’, het is weinig ‘met de bewoner.’*
- ‘Ik word niet gezien’*
- ‘Ik kan hier gewoon lekker mijn eigen ding doen’*
- ‘Bij nieuwe bewoners gaan we langs met een welkomstpakketje en gratis koffiebon voor de Schapenkooi’*
- ‘Sommige bewoners zijn zó gastvrij, hartelijk en koken de lekkerste dingen, daar kunnen we nog zo veel van leren.’*
- ‘De wereld komt hier samen, alle nationaliteiten bij elkaar’*
- ‘We letten op elkaar en ik breng geregeld iemand even ergens naartoe’*
- ‘Er is zoveel onaangeboorde potentie en talent van bewoners bij elkaar.’*

Mee te nemen in het concept HEZ:

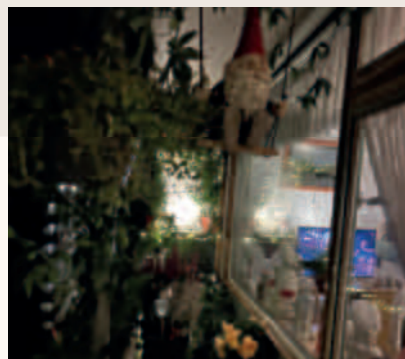
- Mensen willen gezien worden
- 1 centraal contactpersoon per bewoner
- Eerst focus op overleven, dan pas ‘leuke dingen organiseren’
- Dualiteit
- Hunkering naar vrijheid en verbondenheid
- Belang van werk
- Belang van de auto
- De potentiële rijkheid van 78 geboortelanden

Woningen.

De hoogbouwflats in deze buurt kennen hun ontstaan in de periode 1960-1980. De in totaal 1108 woningen zijn grotendeels eigendom van Woonstede.

Het zijn met name meergezinswoningen met relatief veel m² woonruimte, gemiddeld beoordeeld met rapportcijfer 7,1. Het betreft bijna uitsluitend goedkope sociale huurwoningen (gemiddeld €565 netto p.m.) en gemiddelde WOZ-waarde van €221K. De flats hebben allemaal een balkon met buitenruimte en zijn bereikbaar via een centrale hal, de lift, trappenhuis en galerij. De woonkwaliteit van de flats, gebouwd in de jaren '70, is onvoldoende om de flats langjarig door te exploiteren. Dit vraagt om aanzienlijke investeringen. Bovendien zijn de flats vanwege hun grootte en aantal anoniem en vormen ze een monotoon geheel.

De namen van de flats zijn gerelateerd aan begrippen die rond deze plekken bekend waren; bijvoorbeeld voormalige boerderijen, een slachterij en mensen die belangrijk destijds waren voor de flat bijvoorbeeld. De heren Van Eekelen en Merlijn waren aanspreekpunten voor de bewoners van woningen die eigendom waren van de ENKA. Zij hielden ook toezicht op de kwaliteit van de woningen. Naar hen zijn twee flats vernoemd.

Quotes.

‘Ik voel me veilig in m’n huis maar niet erbuiten’

‘Als ik de deur achter me dichttrek dan vergeet ik hoe alles rondom m’n huis eruit ziet’

‘Overal rommel, van de winkelkarretjes, fietsen en speeldingen op de galerij tot verkeerd geparkeerde scooters.’

‘Als je de hal binnenkomt voel je de verfrommeling, de regels, het gevoel van lage kwaliteit’

‘Al 47 jaar woon ik in dit paradijs, elke dag tel ik hoeveel passiebloemen er bloeien’

‘We hebben hier het mooiste uitzicht over Ede’

‘De hoogste flats staan al hier’

‘Deze flats zijn echt heel ruim, zeker als je het vergelijkt met nieuwere woningen’

‘Het duurt wel meer dan 10 minuten als ik met de fiets wil oversteken op het kruispunt’

‘Het is de grote vraag wat ik ervoor terugkrijg, als ik ga verhuizen, zeker in deze tijd waar je bijna niet aan een woning komt’

‘Hier zijn overal regels, het werkt beledend en georganiseerd. Je hoeft de hal maar binnen te lopen om het te zien.’

‘Als ik de woningcorporatie bel, zijn ze niet bereikbaar of moet ik 2 werkdagen wachten op antwoord.’

‘Als ik iets ergens van zeg, dan krijg ik te horen dat ik de baas niet ben.’

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Belang van gevarieerde, betaalbare, kwalitatief goede en duurzame woningen
- Ruimte & uitzicht van flats is aantrekkelijk
- Focus op het verbeteren van de publieke ruimtes die je doorkruist op weg naar je woning. Maak de hal en de lift tot je beste visitekaartjes
- De namen van twee te slopen flats hebben een positieve associatie, gebruik dit

Tussen de flats.

Hoogbouw Ede-Zuid wordt nu veelal een ‘grijze betonnen muur’ genoemd. De ‘korte zijde’ en ‘lange zijde’ flats vormen vanwege de doorgaande weg twee aparte omgevingen. Omgeven door dominant aanwezige parkeerplaatsen en prikgroen tussen de flats met weinig gebruikswaarde en veel afval (hondenpoep, glas, peuken). Onvoldoende verlichting zorgt ook in de avond voor een onveilig gevoel. Met name de schaduwstrook achter de flats omgeven door hoge bomen, wordt gebruikt om afval te lozen. Er zijn weinig gezellige plekken in de zon om elkaar te ontmoeten, dit gebeurt veelal op de parkeerplaats. Voor de kleinsten zijn er een paar speeltuintjes, veelal achter de flats in de schaduw. Aan de Van der Hagenstraat is ‘sportkooi’ Krajicek Court Ede – een jongerenplek buiten waar Sportservice Ede activiteiten organiseert. In 2024 is dit geadopteerd door Woonstede. Voor de honden is er een uitlaatveldje, waar veel gebruik van wordt gemaakt.

Rondom de hoogbouw vind je brede autowegen en onoverzichtelijke kruispunten. Fietspaden zijn er niet echt. Ook zijn er weinig voorzieningen rondom de flats. De openbare ruimte, wat juist de plek van verbinding, veiligheid en vertrouwen zou moeten zijn, vergt veel aandacht. De anonieme plinten dragen niet bij aan aan dit gewenste gebruik. De menselijke maat ontbreekt.

Quotes.

‘Het voelt hier verwaarloosd, zonder aandacht’

‘Ik voel me hier niet veilig ’s avonds’

‘We spreken elkaar op de parkeerplaats, bij het afvalhok of bij de lift’

‘Je kunt je kind amper veilig met de auto naar school brengen’

‘Ik kan vaak mijn auto niet parkeren’

‘De strook achter de flats is heel viezig, daar wil je niet komen’

‘Er werd zelfs een wasmachine naar beneden gegooid’

‘We zijn al zo vaak bezig geweest met een voordeel/markt, maar met al die vergunningen is het er nooit gekomen’

‘De ene kant van de pingpongtafel valt onder beheer van de Gemeente, de andere van Woonstede, dan weet je het wel’

‘Het is verfrommeld en verpauperd, kil en kaal, bruto en breed’

‘De muurschilderingen brengen eindelijk wat kleur’

‘Het voetbalveldje is echt heel leuk’

‘Fijn dat er een hondenveldje is’

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Focus op de openbare ruimte als plek van verbinding in het groen
- Basis schoon, heel, veilig op orde krijgen
- Maak één geheel van korte en lange zijde
- Ruimte voor interactie, ontmoeting, cluster de initiatieven
- Maak een openbare ruimte die trots oproept
- Betere mobiliteitsoplossingen (bijv. parkeren verplaatsen naar plekken die nu voor afvaldumpen worden gebruikt)

De Buurt HEZ.

Daar waar de namen van sommige flats refereren aan personen die belangrijk zijn geweest voor de flat, illustreert de naam van de buurt ‘Hoogbouw Ede-Zuid’ juist een gestapelde muur van stenen. Mensen zijn niet meer trots om hier te wonen. Er hangen wel veel herinneringen aan de buurt HEZ. Veel Edenaren hebben hier kort of lang gewoond. Gaandeweg is het woongenot en bewonersprofiel veranderd. Onder meer door het toewijzingsbeleid voor sociale woningbouw. De armste gezinnen kwamen de afgelopen jaren in de goedkoopste huizen terecht die hier staan (gemiddelde huurprijs anno 2024: €565,- netto per maand). De jaren 70 HEZ-ontwerpgedachte van ‘licht en lucht’ is gaandeweg veranderd in ‘donker en dicht’. Het is een opeenstapeling van mensen, beton en gedoe. Multiproblematieken voeren de boventoon. De balans is volledig weg, ruimtelijk gezien (meer beton dan groen) en ook op sociaal vlak (veel vragers en amper nog dragers).

Elke flat is een eiland op zichzelf, van ‘seniorenflat’ tot de flat met bewoners die zich vaak buitengesloten voelen of de flat waar ontmoeting plaatsvindt in gedeelde huiskamer. Verder zijn op loopafstand ‘Henky Penky’ (friettent) en de scholen dichtbij. Potentie voor verbinding zit in de nabijheid van het ziekenhuis Gelderse Vallei, het Zuiderzorgcentrum, de AH XL en uiteraard het station Ede-Wageningen.

Quotes.

‘Veel Edenaren hebben hier ooit gewoond’

‘Je bent niet meer trots op je buurt’

‘Ze noemen ons het afvoerputje van Ede’

‘Er is sprake van collectieve depressiviteit in het gebied’

‘Het is nu echt een eiland, waar niemand precies weet wat ie mee moet’

‘Er is geen logische verbinding met andere buurten, de flats zijn een dikke barriere’

‘Alle Nederlandse problematiek is hier zichtbaar op een paar kilometers’

‘Als je hier iets kan verbeteren dan is dat voor veel gemeentes ook interessant’

‘De naam van de buurt associeert nu met stenen niet met mensen, dat is nergens in Ede zo’

‘Zoek aansluiting met de Uitvindersbuurt’

‘Doe alsjeblieft meer voor jongeren en kinderen, zij zijn tenslotte de toekomst’

‘Alsjeblieft eerst persoonlijk contact, dan pas een app of website, want velen lezen dit niet’

‘Er wordt met veel zorg en aandacht nu gekeken naar hoe we iedereen een goede plek kunnen geven als de flats gesloopt worden’

‘We krijgen straks een betere verdeling tussen vragers en dragers’

‘De ontwikkeling van de buurt is belangrijk als katalysator voor de Valleistad’

‘Je blijft hier ontzettend centraal zitten: dichtbij station en snelweg’

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Geef mensen weer hoop en perspectief, zorg dat mensen weer trots worden op hun buurt
- Focus op de positieve bestaande krachten die er al zijn in dit gebied
- Denk groots maar pragmatisch, deze buurt als katalysator van meer balans in Ede
- Benadruk het positieve van verdichting
- Doe meer voor jongeren en kinderen
- Naam van de buurt nu verkeerde associatie met gewenste eindbeeld
- Koester de getoonde zorgvuldigheid in alternatieve woning zoeken voor huidige bewoners van de te slopen flats
- Maak ‘schuifruimte’ vrij in omliggende buurten

Instanties & aanpak HEZ.

Er is veel georganiseerde hulp (84 betrokken instanties), bovengemiddeld met religieuze achtergrond en veel gebeurt ad hoc of is eenmalig. Vaak is verbinding en ‘samen’ een doel, maar niet alle bewoners worden op die manier geholpen. Woonstede en de gemeente Ede zijn uitgebreid in gesprek over mogelijke (persoonlijke) veranderingen, van concreet individueel woonwensenonderzoek onder de bewoners tot Alliantielabs organiserend voor de betrokken instanties. Meer uitgaan van de kracht van bewoners (asset based community building) en meer kunnen betekenen voor jongeren zijn daarbij terugkerende onderwerpen. Ondanks de enorme inzet en hoge betrokkenheid blijkt dat er óók sprake is van zeer diverse werkwijzes, onbekende resultaten, communicatie die moeizaam verloopt en veel verloop bij diverse organisaties. Een aanpak die al jaren duurt met onvoldoende impact. Fysiek, ruimtelijk, sociaal en maatschappelijk worden veelal als aparte pijlers beschouwd, maar dat is natuurlijk niet zo. Het vertrouwen bij de bewoners in deze buurt ten opzichte van instanties is laag, al jarenlang. Veel gehoorde uitspraken zijn ‘moeten ze mij weer hebben’, ‘zij gaan over ons’ en ‘word ik vast weer genaaid.’ Toeslagen, subsidies en overige hulpverlening bereiken regelmatig de beoogde bewoners niet. De papiermolen is vaak te uitgebreid, te digitaal of anderszins ontoegankelijk.

Quotes.

‘We hebben 40 jaar ereschuld opgebouwd in HEZ’

‘Hier kan ik tenminste iets betekenen voor iemand’

‘Ik kan wel huilen zo weinig impact als dat we echt maken’

‘Velen hebben echt wel de beste bedoelingen’

‘Het is hier een drama aan beste bedoelingen’

‘Hoe groter de problemen, hoe dichter de deur’

‘Je vraagt te veel van de bewoner’

‘Er zijn zo veel mensen die willen meehelpen’

‘84 instanties, we schrikken er met elkaar niet eens meer van’

‘De managers van Gemeente en Woonstede zelf zien we hier amper’

‘Het is tijd voor een rigoureuze andere aanpak’

‘Laten we leren van de buurten om ons heen’

‘Ga meer naar de mensen toe en dan niet alleen om te halen’

‘Geef zelf het goede voorbeeld (groenbeheer, schoonmaak) en communiceer niet zo belerend’

‘We zijn er voor iedereen. Maar is dat wel zo als je niet gelooft?’

‘Fysiek, ruimtelijk, sociaal en maatschappelijk worden veelal als aparte pijlers beschouwd, maar dat is natuurlijk niet zo’

‘Wat bedoelen jullie toch met al die termen, ik snap ze niet’

‘We zijn vergeten voor wie we het doen’

‘Bewoners geven aan “Ik moet keer op keer hetzelfde verhaal vertellen”, dat kan toch niet’

‘Focus je sociale aanpak rondom levensgebeurtenissen’

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Tijd voor andere aanpak, met lef & liefde
- Werk resultaatgericht, focus op impact, brengen & halen
- Budgetteer prestatiegericht (ook met derden)
- Ontschotten en geïntegreerd samenwerken
- Meer vertrouwen en gelijkwaardigheid
- Ontwikkel een compact kernteam met focus, impactdoelen en continuïteit
- Maak persoonlijke verbindingen, laat het team zien
- Stop met vakjargon, breng het terug naar menselijke taal
- Werk rondom levensgebeurtenissen

Gelukkig is er veel
inspiratie te vinden,
dichtbij en verder weg.

De positieve initiatieven in HEZ.

Eten in de huiskamer

Turkse literatuur leesclub

Marokkaanse jongerenavond

Kindermiddagen

Schuldhulpmaatjes

Eten met Zin

Buurtvaders actief met oranje-voetbal en oud en nieuw

ENVO/Buurtgezinnen

Zinvol café

Potjes-check-verhalen met Jumbobon

Achter De Voordeurgesprekken met Sam en Hans

Liftkoffie, 'Bakkie troost' en andere gesprekken

bij de koffiekar en in huiskamers

Inloopspreekuren (administratie)

Diverse schoonmaakacties in woningen en in en rondom flats

Street League op het voetbalcourt

Bewonersgedichten

Dagelijkse schaapskooi-activiteiten

Murals i.s.m. Kröller Müller

Alliantielab met allianties tussen instanties

Mijn stekkie, mijn plekkie

Hier mag ik huilen
Hier mag ik lachen
Hier is het van ons
verandert in mijn,
maar dat is goed zo.
Hier mag, kan en wil ik
wonen en weer mezelf zijn.

Jeanette

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Kracht van persoonlijke aanpak
- Onderlinge saamhorigheid bij sommige groepen in HEZ
- Communicatie over initiatieven

Verbindingen met Ede-Zuid.

Met Ede-Zuid worden de wijken in Ede ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem bedoeld. In Ede-Zuid liggen de buurten Hoogbouw-Zuid, Reehorst, de Uitvindersbuurt, Maandereng, de Rietkampen en Oud Ede-Zuid. In Ede-Zuid zijn diverse drukbezochte ontmoetingslocaties zoals Buurthuis de Meerpaal, De Stadspoort, Thuis-in-Zuid en Bij Bosshardt waar diverse activiteiten worden georganiseerd. Voorzieningen van bibliotheek tot winkelcentrum, een AH XL en naast culturele mogelijkheden is er concrete hulp voor werkzoekenden voorhanden. Met altijd het station en de snelweg dichtbij.

In de Contourennotitie van het Ontwikkelkader Ede Stad is in 2024 vastgesteld dat HEZ in het sleutelgebied (zone 1), de 'Valleilaanzone', ligt. Als onderdeel van de Valleistad een natuurlijk verbindingspunt met Veluwestad. Verbinders van mensen en natuur. Dit biedt aanknopingspunten.

Quotes.

'In Ede-Zuid ben je anders.'

'Handig gelegen, zo dichtbij het station'

'Met Cultura zijn we heel actief in De Stadspoort'

'Hier is veel meer gebruiksgroen'

'De naam Uitvindersbuurt, daar wil je toch wonen'

'Diversiteit aan woningen, voor ieder wat wils'

'Het ligt hier zo centraal bij alles, ziekenhuis, AH XL, etc.'

'Werkcafé in de Stadspoort werkt goed als extra ingang voor de werkzoekenden'

'De ontwikkeling in de Pascalstraat e.o. zou voor mensen in deze buurt een nette oplossing zijn om naar toe te verhuizen'

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Verbindingspunt van mensen en natuur
- Stimuleren wisselwerking zowel ruimtelijk als sociaal
- Hoger voorzieningenniveau
- Meer ontmoetingslocaties
- Stimuleren link naar Pascalstraat

Inpiratie uit DNA Ede.

Ede 2040: Duurzaam, dynamisch, dierbaar

Ede wil in 2040 'duurzaam, dynamisch en dierbaar' zijn (Omgevingsvisie). Met leven in gezonde wijken, dorpen en buurtschappen met voldoende voorzieningen voor ontmoeten en verbinden, aandacht voor duurzame mobiliteit en energie, met de natuur als basis en de Veluwe centraal, waar van de regio Foodvalley werk gemaakt wordt. Een compacte groei met de eigenheid van Ede.

Ede en sterke 'zorg voor elkaar' mentaliteit

Uit de Atlas voor Gemeenten van 2024 blijkt dat Ede nummer 1 is op het gebied van sociale cohesie bij de 50 grootste gemeenten in Nederland. De verbondenheid in Ede is ook van oudsher groot. Kerkgemeenschappen en verenigingen zijn hier altijd belangrijk in geweest. Tegenwoordig zijn ook de buurt-, wijk- en dorpshuizen (BWD-huizen) belangrijke ontmoetingsplekken. Veel inwoners tonen een grote betrokkenheid bij de samenleving. Ze zijn actief lid van een vereniging, doen vrijwilligerswerk of verlenen mantelzorg. In Ede is de sociale samenhang (het gevoel dat mensen verbondenheid ervaren en zich medeverantwoordelijk voelen voor het algemeen welzijn) hoger dan het landelijk gemiddelde. Van alle volwassenen in de gemeente Ede doen er 29.447 aan vrijwilligerswerk bij bijvoorbeeld de sportvereniging, op school of bij de kerk. Teruggerekend naar percentages zijn dat er meer dan gemiddeld in Nederland, blijkt uit cijfers van het RIVM. 1 op de 3 Edenaren verleent mantelzorg, 48% doet aan vrijwilligerswerk (t.o.v. 33% landelijk) en er zijn veel burenhulpinitiatieven. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Ede en kracht van de natuur

Ede biedt de bekendste natuurgebieden van Nederland en is de plek waar eindeloos fietsen, wandelen en paardrijden over de Veluwe heide, zandverstuivingen, grasvlakten en door het bos mogelijk is om daarna een bezoek te brengen aan het wereldberoemde Kröller-Müller Museum.

Ede en de gerenommeerde Foodvalley

Ede ligt in het hart van de Foodvalley; de regio waar dagelijks hard wordt gewerkt aan de voedselvoorziening van morgen. Regionale bedrijven, kennisinstellingen en overheden werken nauw samen en lopen voorop in het ontwikkelen van gezonde voeding en duurzame productietechnieken. Het kennis en innovatiecluster rondom Wageningen en Ede vormt daarmee het hart van Foodvalley. Samenwerkingen met wijken in het kader van de regio deal Foodvalley zijn interessante aanknopingspunten.

Ede en veel diversiteit

De diversiteit aan gemeenschappen kenmerkt Ede. Erven, buurtschappen, dorpen en wijken; ieder met hun eigen karakteristieken en waarden en soms ook geloof. Dat maakt ook dat verschillen in Ede groot zijn. Verschillen op het gebied van sociale samenhang, gezondheid, ondersteuningsbehoefte, inkomen en ervaren welzijn. Die verschillen zien we tussen de dorpen en Ede, maar ook binnen Ede-stad tussen wijken. Dit zorgt voor kleur en dynamiek, maar soms ook voor meningsverschillen. Inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de gemeente nemen veel initiatieven in de wijken en dorpen om elkaar te ontmoeten en in verbinding te blijven. Die initiatieven zijn van grote waarde voor de sociale samenhang.

Quotes.

- ‘Wij Edenaren zorgen altijd voor elkaar’

‘De natuur is hier leidend, ontwikkel daarom elke wijk als ware het een park’

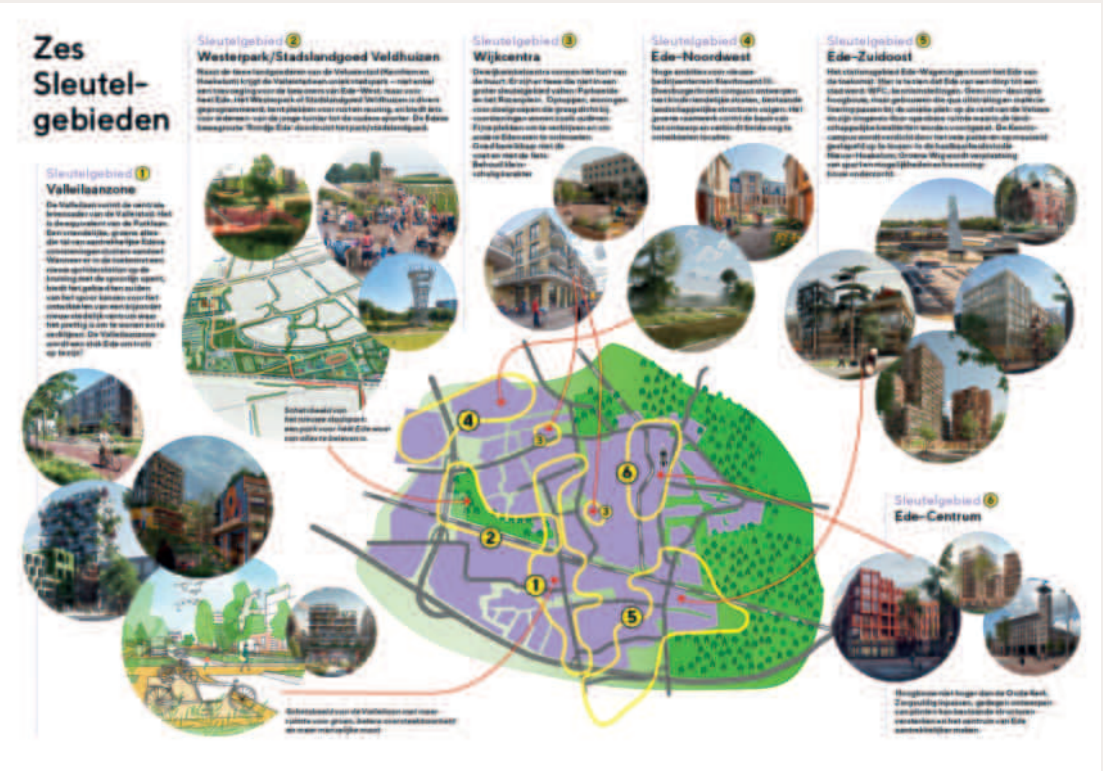
‘We kunnen met Foodvalley meer betekenen voor de wijken, eten verbindt’

‘Foodvalley zou juist in wijken met veel nationaliteiten veel kunnen leren van wereldwijde eetgewoontes’
- ‘Gezien onze groei worden we steeds meer een echte stad, eentje met veel ambities om waar te maken’

‘KenHem is een geweldig inspirerend jongerenproject in Kernhem, vanuit andere buurten kwamen ze zelfs naar Kernhem.’

‘Iedereen mag hier zijn of haar verschillende geloof aanhangen’

‘We koesteren juist diversiteit van meerdere geloven en culturen naast elkaar’

Ede en hoge ambitie

De gemeente Ede groeit en blijft groeien. Nieuwe wijken zoals ENKA, de Kazerne en de transformatie van Veldhuizen zijn voorbeelden hiervan. Om iedereen een woning te kunnen bieden in een prettige, duurzame en veilige leefomgeving én om ondersteuning te bieden aan wie dat nodig heeft, zijn flinke investeringen nodig. Tegelijk ontvangt Ede vanaf 2026 minder geld vanuit het rijk. De zoektocht naar nieuwe geldstromen wordt hiermee relevanter.

Mee te nemen in het concept HEZ:

- Ede 2040: Duurzaam, dynamisch, dierbaar
 - Ede en sterke ‘zorg voor elkaar’ mentaliteit
 - Ede en kracht van de natuur
- Ede en de gerenommeerde Foodvalley
 - Ede en veel diversiteit
 - Ede en hoge ambitie, op zoek naar nieuwe geldstromen

Voorbeeldprojecten in Nederland.

Er is in Nederland veel bruikbare inspiratie die aantoont dat naast sociale verbeteringen ook de woon- en leefkwaliteit van buurten en flats zijn verbeterd.

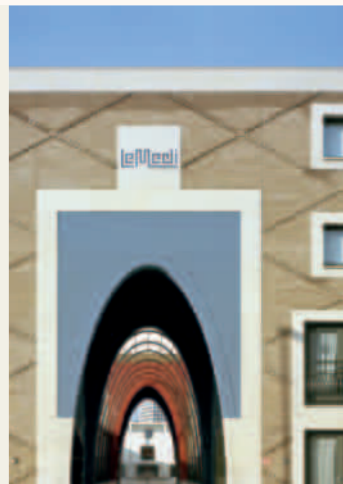

Overtoomse Veld Voorbeeld van 'koesteren diversiteit'

De transformatie van Overtoomse Veld in Amsterdam is een opvallend stadsvernieuwingsproject dat zich de afgelopen decennia heeft voltrokken. Dit gebied, gelegen in Amsterdam-West, is veranderd van een naoorlogse woonwijk met een negatieve reputatie naar een modern, leefbaar, en sociaal divers stadsdeel. Overtoomse Veld heeft altijd een diverse bevolking gehad, met veel bewoners van verschillende culturele achtergronden. Bij de herontwikkeling is geprobeerd om deze diversiteit te behouden en te ondersteunen. Zo zijn er initiatieven om bewoners te betrekken bij de wijkontwikkeling en wordt er ruimte geboden aan culturele en sociale organisaties die activiteiten organiseren voor verschillende groepen, zoals jongeren en ouderen.

Le Medi Voorbeeld van 'universele schoonheid'

De transformatie van Le Medi in Rotterdam is een opmerkelijk stadsvernieuwingsproject dat de wijk Bospolder-Tussendijken (BoTu) heeft getransformeerd van een probleemwijk naar een aantrekkelijke en levendige buurt. Le Medi is met name bijzonder vanwege de specifieke wereldse architecturale en sociale keuzes die zijn gemaakt om de wijk een eigen identiteit en aantrekkingskracht te geven. Dit gaf de buurt een uniek en herkenbaar karakter binnen Rotterdam, wat sterk afwijkt van de traditionele Nederlandse architectuur. Het maakt de mensen die er wonen nu erg trots op hun Medi te laten zien aan de buitenwereld.

Transformatie Veenhuizen Voorbeeld van 'leren uit het verleden'

Een bekend boek over de historische lessen uit Veenhuizen is "Het pauperparadijs: Een familiegeschiedenis" van Suzanna Jansen. Het boek biedt een diepgaande blik op de armoedebestrijding en het sociale experiment van de 19e eeuw, evenals de impact daarvan op de latere ontwikkeling van Veenhuizen.

Bijlmer Amsterdam

Voorbeeld 'vier de diversiteit'

De herontwikkeling van de Bijlmer is bijzonder omdat het niet alleen een fysieke transformatie is, maar ook een sociale en culturele transformatie. Door diversiteit en kleurrijkheid te omarmen en te integreren in het vernieuwde stadsbeeld, is de Bijlmer een voorbeeld geworden van hoe steden kunnen groeien en veranderen zonder hun identiteit en gemeenschap te verliezen.

Woensel-West Volta Galvani Voorbeeld 'breng de verschillen fysiek samen'

Een van de kernpunten van de herontwikkeling van Woensel-West is de actieve betrokkenheid van de bewoners. Dit heeft geholpen om een gevoel van eigenaarschap en trots bij de inwoners te creëren. Er is geïnvesteerd in plekken waar mensen van verschillende nationaliteiten samen kunnen komen, zoals een centraal buurtcentrum en gemeenschappelijke tuinen, wat de onderlinge banden tussen bewoners heeft versterkt.

Wildemanbuurt, Amsterdam Voorbeeld van 'simpele taal werkt'

De Wildemanbuurt, gelegen in Amsterdam Nieuw-West, had in het verleden te maken met sociale problemen, zoals hoge criminaliteitscijfers, werkloosheid en een lage kwaliteit van leven. De transformatie richt zich op het verbeteren van de leefbaarheid, door de focus te leggen op veiligheid, voorzieningen en sociale cohesie. Het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden helpt om criminaliteit terug te dringen en een aantrekkelijker woonwijk te creëren. Inspirerend zijn ook de communicatiemiddelen die gebruikt worden om de buurt te informeren. Simpel en menselijk.

Vollenhove Zeist Voorbeeld van ‘met, voor en door elkaar’

Voor de integrale wijkaanpak werkt Vollenhove Vooruit in een netwerkstructuur met onder meer gemeente Zeist, inwoners, woningcorporatie Woongroen en welzijnsorganisatie MeanderOmnium. “Zo ontstond een hecht lokaal samenwerkingsverband”, vertelt Hans Goorhuis, programmamanager Vollenhove Vooruit bij de gemeente Zeist.

Schuldenvrij Arnhem-Malburgen Voorbeeld ‘impactgerichte aanpak’

Initiatief gericht op het ondersteunen van bewoners van de wijk Malburgen in Arnhem om financieel stabiel te worden en schulden aan te pakken. Het is een voorbeeld van een wijkgerichte aanpak waarbij verschillende organisaties, de gemeente en bewoners samenwerken om financiële problemen resultaatgericht op te lossen en te voorkomen. De hulpverlening binnen het project is laagdrempelig, wat betekent dat bewoners zonder angst of drempelvrees hulp kunnen zoeken. Er zijn inlooppunten en 1-1 buurtcoaches die actief de wijk in gaan om mensen te bereiken die hulp nodig hebben maar mogelijk zelf niet om hulp zouden vragen. Iedere bewoner heeft een unieke situatie, en daarom biedt het project maatwerkoplossingen aan. Dit kan variëren van het herstructureren van schulden tot het vinden van werk of het verlenen van tijdelijke financiële ondersteuning. Door mensen te ondersteunen bij het opbouwen van hun eigen netwerk en hen te betrekken bij de wijkactiviteiten, wordt de sociale samenhang in de wijk vergroot.

Weezenhof Nijmegen

Voorbeeld ‘nieuwe buitenschil doet wonderen’

De transformatie van Weezenhof in Nijmegen maakt gebruik van innovatieve, duurzame en circulaire materialen om de wijk toekomstbestendig en er door middel van gevelbekleding de buitenschil er vele malen kwalitatiever uit te laten zien. Door zowel nieuwe technologieën als hergebruik van bestaande grondstoffen te combineren, draagt de transformatie niet alleen bij aan een modernere en leefbare woonomgeving, maar ook aan het verminderen van de ecologische impact van de wijk.

Van

Naar

De Buurt, Overvecht Voorbeeld van ‘de kracht van verdichting’

Met drie nieuwe woongebouwen geeft DeBuurt invulling aan de plannen van de gemeente Utrecht in de wijkaanpak “Samen voor Overvecht”. Een gevarieerd woningaanbod was daarbij één van de speerpunten. De gebiedsontwikkeling van DeBuurt geeft mensen een plek om fijn te wonen, te werken, bij elkaar te komen en zich te ontwikkelen. De Superplint is daarin een belangrijk onderdeel. Hier is ruimte voor werkplekken waar in samenwerking met Utrechtse bedrijven de ruimte wordt geboden aan mensen uit de buurt, de wijk en de stad om zichzelf te ontwikkelen en samen een inclusieve buurt te vormen. Een creatieve, innovatieve en sociaal maatschappelijke invulling waar ieders talenten en kansen worden gezien, ontplooid en ingezet. Daarnaast zijn er zorgfuncties, zoals een tandartsenpraktijk. Hiermee krijgt het centrum van Overvecht een enorme impuls en wordt het nog méér het hart van de wijk.

Samenvattend.

Wat mee te nemen in concept HEZ:

DNA van bodem & historie.

- Natuur van oudsher belangrijk met bijzondere, natuurlijke niveauverschillen
- Oorspronkelijke diversiteit van de bodem
- Een beeldbepalende ‘landmark’ destijds tussen spoor & snelweg
- Potentie van in ere herstellen oude lanen en routes

Bewoners.

- Mensen willen gezien worden
- 1 centraal contactpersoon per bewoner
- Eerst focus op overleven, dan pas ‘leuke dingen organiseren’
- Dualiteit
- Hunkering naar vrijheid en verbondenheid
- Belang van werk
- Belang van de auto
- De potentiële rijkheid van 78 geboortelanden

Woningen.

- Belang van betaalbare woningen
- Ruimte & uitzicht van flats is aantrekkelijk
- Verbeteren van de publieke ruimtes die je doorkruist op weg naar je woning. Maak de hal en de lift tot je beste visitekaartjes
- De namen van twee te slopen flats hebben een positieve associatie, gebruik dit

Tussen de flats.

- Focus op de openbare ruimte als plek van verbinding in het groen
- Basis schoon, heel, veilig op orde krijgen

- Maak één geheel van korte en lange zijde
- Ruimte voor interactie, ontmoeting, cluster de initiatieven
- Maak een openbare ruimte die trots oproept
- Betere mobiliteitsoplossingen (bijv. parkeren verplaatsen naar plekken die nu voor afvaldumpen worden gebruikt)

De buurt HEZ.

- Geef mensen weer hoop en perspectief, zorg dat mensen weer trots worden op hun buurt
- Focus op de positieve bestaande krachten die er al zijn in dit gebied
- Denk groots maar pragmatisch, deze buurt als katalysator van meer balans in Ede
- Benadruk het positieve van verdichting
- Doe meer voor jongeren en kinderen
- Naam van de buurt nu verkeerde associatie met gewenste eindbeeld
- Koester de getoonde zorgvuldigheid in alternatieve woning zoeken voor huidige bewoners van de te slopen flats
- Maak ‘schuifruimte’ vrij in omliggende buurten
- Een beeldbepalende ‘landmark’ destijds tussen spoor & snelweg

Instanties & aanpak HEZ.

- Tijd voor andere aanpak, met lef & liefde
- Werk resultaatgericht, focus op impact, brengen & halen
- Budgetteer prestatiegericht (ook met derden)
- Ontschotten en geïntegreerd samenwerken
- Meer vertrouwen en gelijkwaardigheid
- Ontwikkel een compact kernteam met focus, impactdoelen en continuïteit
- Maak persoonlijke verbindingen, laat het team achter deze ontwikkeling zien
- Stop met vakjargon, breng het terug naar menselijke taal

De positieve initiatieven HEZ.

- Kracht van persoonlijke aanpak
- Onderlinge samenhang
- Communicatie over initiatieven

Verbindingen met Ede-Zuid.

- Verbindingspunt van mensen en natuur
- Stimuleren wisselwerking zowel ruimtelijk als sociaal
- Hoger voorzieningenniveau
- Meer ontmoetingslocaties
- Stimuleren link naar Pascalstraat

Inspiratie uit DNA Ede.

- Ede 2040: Duurzaam, dynamisch, dierbaar
- Ede en sterke ‘zorg voor elkaar’ mentaliteit
- Ede en kracht van de natuur
- Ede en de gerenommeerde Foodvalley
- Ede en veel diversiteit
- Ede en hoge ambitie, op zoek naar nieuwe geldstromen

Voorbeeldprojecten in Nederland.

• Overtoomse Veld	• Vollenhove Zeist
• Le Medi	• Schuldenvrij Arnhem-Malburgen
• Bijlmer Amsterdam	• Weezenhof Nijmegen
• Woensel-West Volta Galvani	• De Buurt, Overvecht
• Wildemanbuurt, Amsterdam	• Veenhuizen

Welke transformaties
zijn er nodig? ➤

De transformatie in aanpak.

—————→

Met als resultaat.

- VAN nobele goede bedoelingen.

—————→

NAAR impact gestuurd werken.
- VAN 84 loketten.

—————→

NAAR 1 centraal loket.
- VAN oneindig veel hulpverleners.

—————→

NAAR 1 vertrouwd gezicht, dag in-dag uit.
- VAN veerkracht.

—————→

NAAR draagkracht.
- VAN overkomen.

—————→

NAAR voorkomen.
- VAN het denken in problemen.

—————→

NAAR het viere van de 78 geboortelanden.

- VAN wantrouwen

—————→

NAAR vertrouwen.
- VAN zorgen

—————→

NAAR zorgeloos zijn.
- VAN overleven

—————→

NAAR weer lijn in je leven & bloeien.
- VAN verrommeld en verpauperd

—————→

NAAR mooi, veilig, gezellig, schoon en groen.
- VAN geïsoleerd

—————→

NAAR open ontmoeten en doen.
- VAN schaamte

—————→

NAAR trots.

*‘Als je altijd doet wat je deed,
krijg je wat je kreeg’*
Albert Einstein

**Nieuwe
gebiedsvisie. ➤**

Gewenste transformaties te vertalen in...

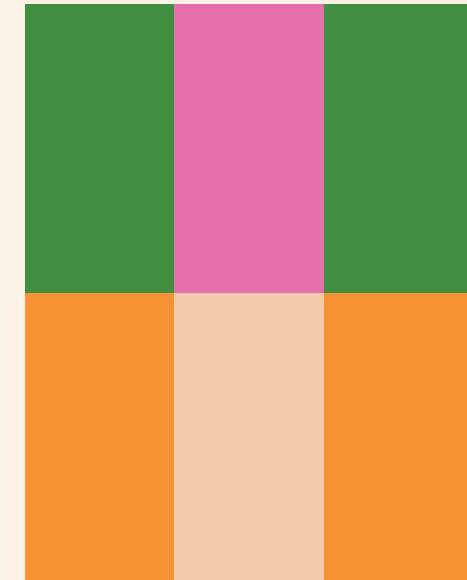
Een nieuwe gebiedsvisie voor HEZ.

Met als basis..

De bewoner centraal.

Van overleven naar bloeien, voortbouwen op de kracht die er al is, verbeteren van de leefsituatie voor alle 2405 bewoners.

Integrale buurt aanpak.

Een fijne en levendige buurt: schoon, heel en veilig.
Een plek te maken waar het fijn wonen, werken en leven is.

Gebiedsvisie voor HEZ.

Een gebied met uitzicht.

Waar we geloven dat ieder individu telt.

Met persoonlijke aandacht voor de 2405 levensverhalen.

En stap voor stap naar een betere kwaliteit van leven.

Waarbij we het positieve en de potentie van bewoners uit 78
geboortelanden juist omarmen.

Als enige plek in Ede met zoveel culturen.

De wereld samen in het klein.

En dan wel weer terug naar de basis van universele behoeften.

Veiligheid, vertrouwen, verbinding.

Om met elkaar te zorgen voor een nieuw vergezicht, een positief perspectief.

*‘De kracht van een gemeenschap ligt in haar vermogen
om samen te werken aan een gedeelde visie’
Helen Keller*

**Vertaling naar een
overkoepelend concept. ➤**

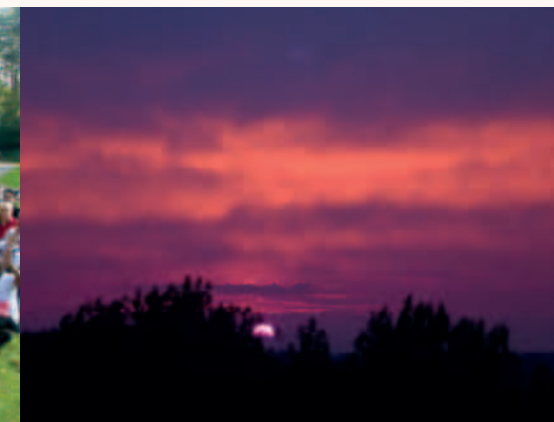
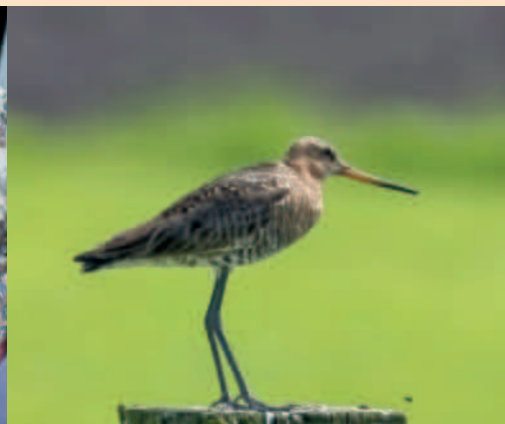
Een gebiedsconcept als vertaling van de visie en met **4 ingrediënten centraal:**

Con-cept (het; ~en)

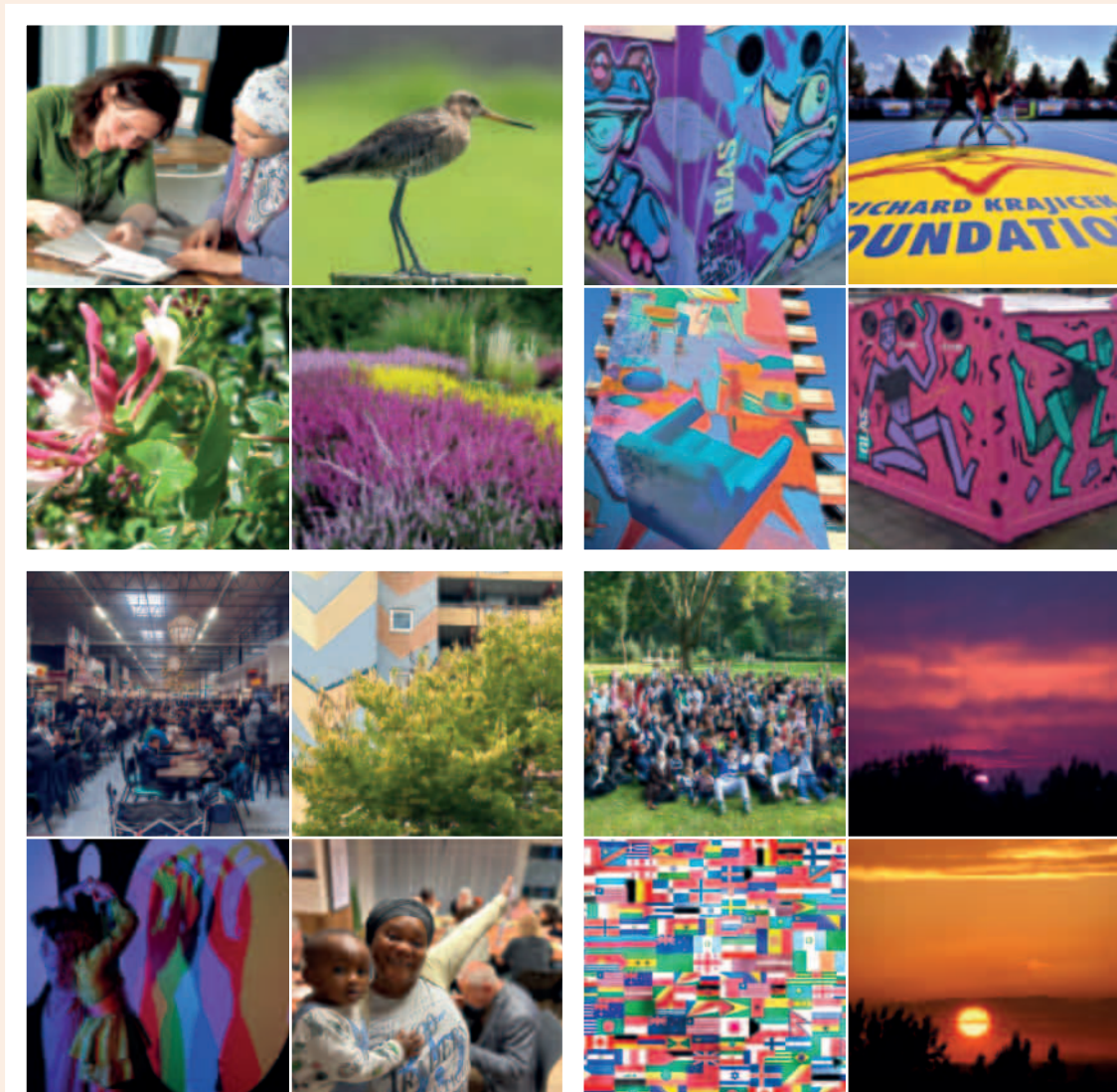
Een concept is de gedetailleerde vertaling van een visie in alle details.
Begrijpbaar en aantrekkelijk voor alle betrokkenen en te gebruiken
als leidraad en kapstok gedurende het gehele ontwikkeltraject.

Voortbordurend op de
huidige kracht.

Het bieden van een
nieuw perspectief

Samen op weg naar HEZ in 2040.

Het kleurrijke kwartier van Ede.

Waar alle werelden stap voor stap kunnen groeien en bloeien.

*De liefde voor al het leven centraal
Verschillende levenslijnen verbonden
Het onmogelijke mogelijk wordt gemaakt
En diversiteit meer en meer wordt omarmd.*

En als het ergens kan dan is het in Ede...

Een gebied met een eigen identiteit.

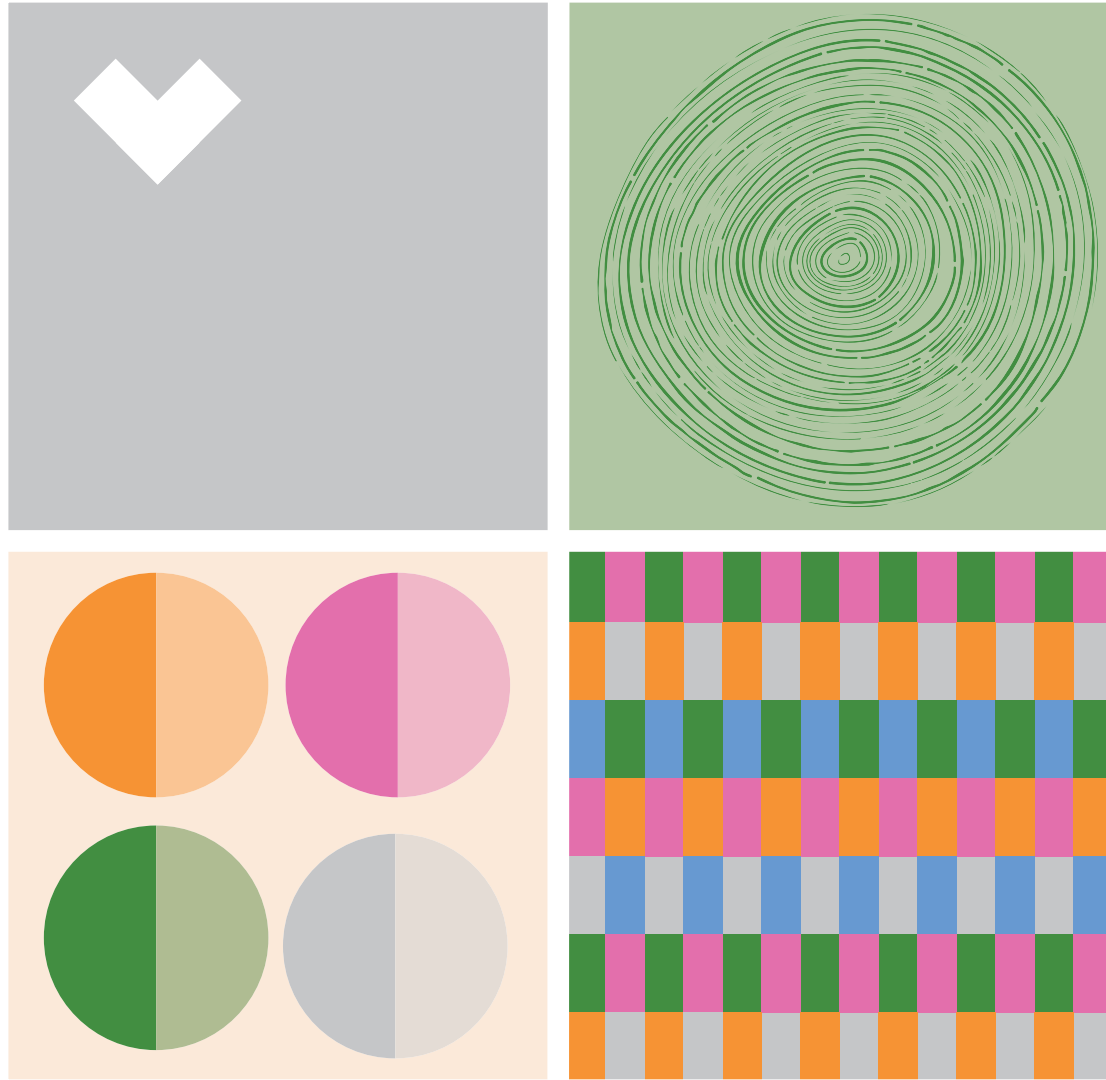
- Het kleurrijke kwartier.
- Een wereldse buurt.
- Een buurt die bloeit en groeit.
- Een hart voor Hoogbouw Ede-Zuid.

Visueel krachtig een universeel aantrekkelijk vormgegeven elementen omdat veel mensen de Nederlandse taal ook niet spreken.

Het kleurrijke kwartier van Ede.

Waar alle werelden stap voor stap kunnen groeien en bloeien.

De liefde voor al het leven centraal.

Het onmogelijke mogelijk wordt gemaakt.

Verschillende levenslijnen verbonden.

En diversiteit meer en meer wordt omarmd.

Met drie leidende gebiedswaarden.

KPI

Karakter.
Perspectief.
Impactvol.

Karakter.

De kracht en DNA van de buurt als uitgangspunt. Lef om dingen aan te pakken. Focus op samenwerking en groei. Openstaan voor verandering en aanmoedigen om actief bij te dragen aan een positieve ontwikkeling.

Eigens.

Divers.

Open.

Betrokken.

Veerkrachtig.

Verantwoordelijk.

Volhardend.

Bescheiden.

Perspectief.

Met uitzicht op mogelijkheden en toekomstkansen. Het benadrukt de kracht van gemeenschapsgevoel, waarbij juist iedere bewoner en zijn unieke bijdrage centraal staat. Samen creëren we een omgeving die iedereen ondersteunt en stimuleert om te groeien en bloeien, om te zijn wie je wil en mag zijn.

Gelijkheid.

ABCD-methode.

Ontwikkeling.

Identiteit.

Buddy.

Zelfredzaamheid.

Waardigheid.

Inclusief.

Impactvol.

Resultaatgedreven positieve effecten voor HEZ, versterkt sociale cohesie en bevordert een veilige en prettige leefomgeving. Door actieve betrokkenheid van bewoners en diverse instanties bijdragen aan duurzame verbeteringen, waarbij elk initiatief structureel waarde toevoegt aan een sterke en levendige buurt voor de toekomst.

Bewonergedreven.

Bestaanszekerheid.

Fijne woonomgeving.

Levendige buurt.

Vertrouwen.

Toegankelijk.

Verbinden verleden – heden - toekomst.

Consistent.

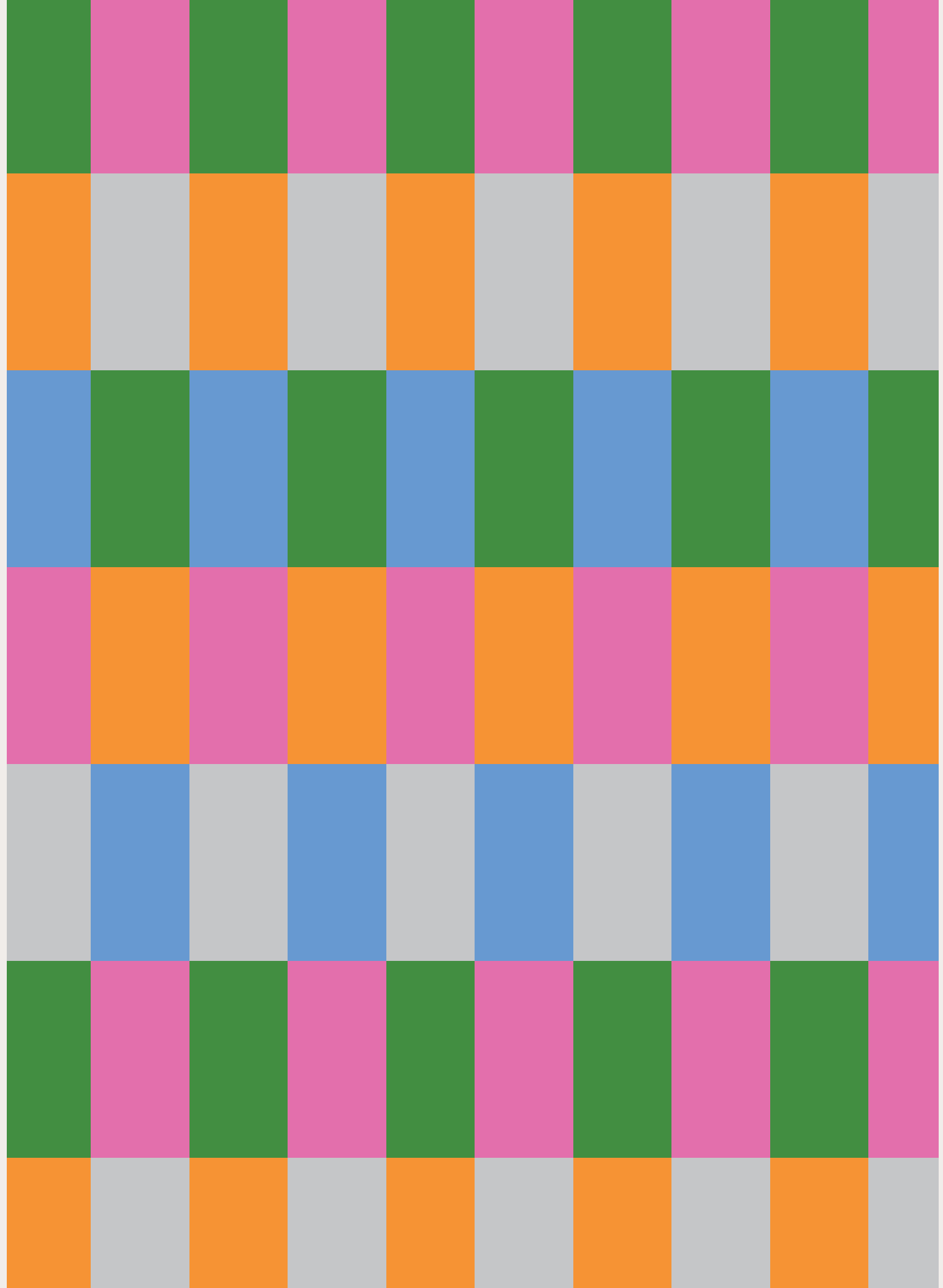
Vertaling van het KPI-concept in krachtige nieuwe levenslijnen voor het kleurrijke kwartier van Ede.

Waar eten en ontmoeting, sport en cultuur samenkomen omgeven door natuurlijk groen met in de plinten levenservaring en levenskunst, vragen en antwoorden, dienstverlenende ondernemers en organisaties, bewoners en gemeenschap.

Met een lange adem en veel liefde en lef zetten we met elkaar de beweging in op weg naar een nieuw perspectief.

Een voorbeeld voor de buurt, voor heel Ede, voor Nederland.

Een plek om in de toekomst trots op te zijn.

Welkom.

Verhalenvertellers, jonge dromers, eetliefebbers, opa's en oma's, verliefde stellen, plannenmakers, samengestelde gezinnen, harde werkers, hondenbezitters, queers, jeu de boulesspelers, vluchtelingen, sociale ondernemers, expats, thuisblijvers, vrijwilligers, believers, groene mensen. En leuk je te ontmoeten: studenten, alleenstaande ouders, forensen, vogels, bijen, vlinders en... jij.

Het nieuwe verhaal van Hoogbouw Ede-Zuid.

Een buurt waar je mag zijn, wie je bent. Vanuit alle windstreken komen vele levensfases, -gebeurtenissen, -lijnen en -verhalen hier samen. Een buurt met karakter. Kinderen spelen er in het groen, er wordt hier en daar gezamenlijk gekookt en mensen leggen met elkaar een kaartje.

Een plek voor jezelf èn waar je voor elkaar, je buurt èn het groen zorgt. De toekomst lacht je toe. Er is ruimte voor plannen, je voelt je gezien en je bent vrij in doen en laten. De verandering hangt in de lucht. Op grote hoogte zie je de zon ondergaan en opkomen, haal je om de hoek een kleine boodschap terwijl je nog een blokje door het park loopt om je benen te strekken en je spontaan wordt begroet.

Omgeven door een kleurrijk landschap dat zich gaandeweg ontwikkelt. Een wereldse buurt die organisch floreert. Wonen, leven en ontspannen komen hier samen. Met sport en spel, muziek, eten en drinken. In het buurthuis, bij elkaar thuis of in de gezonde buitenlucht. Waar reuring én rust hand in hand gaan, en vooral...

Waar alle verschillende werelden stap voor stap kunnen groeien en bloeien.

*‘Weten is niet genoeg, we moeten het toepassen.
Willen is niet genoeg, we moeten het DOEN!’*
Goethe

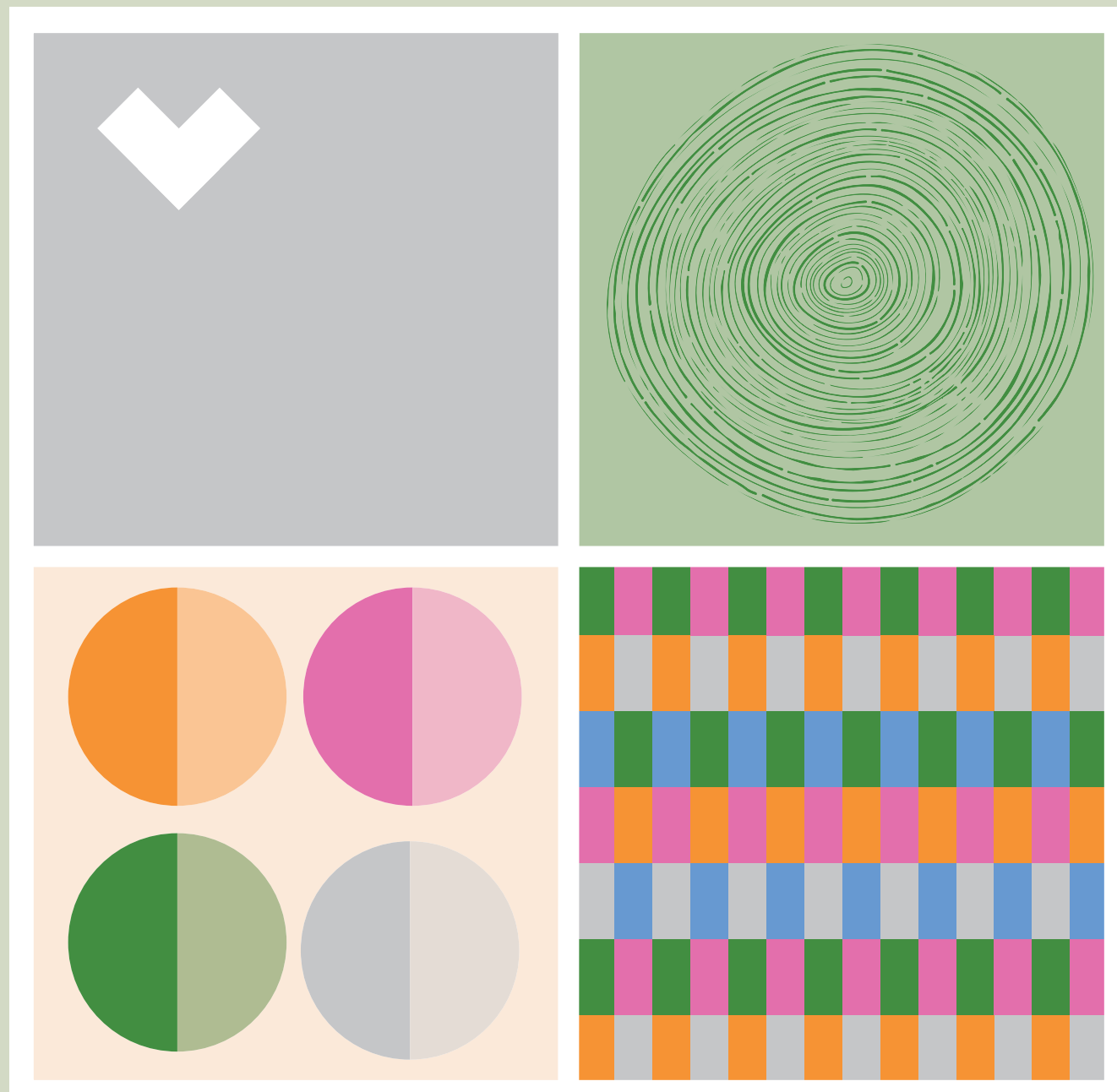
Samen op weg naar HEZ 2040:

Het kleurrijke kwartier van Ede.

Waar alle werelden stap voor stap kunnen groeien en bloeien.

Karakter | Perspectief | Impactvol

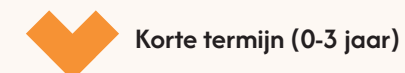
**Vertaling naar
conceptdragers. ➤**

Ontwerp.

Landschappelijk, stedenbouwkundig, architectuur

Wonen, leven en ontspanning in de wereldse buurt van Ede kenmerkt zich in het ruimtelijke plan door combinaties waarin ook diversiteit en verbinding van mensen, natuur en kleur de boventoon voeren.

- Landschappelijk
- Stedenbouwkundig
- Architectuur

Korte termijn (0-3 jaar)

Middellange termijn (4-7 jaar)

Lange termijn (>8 jaar)

GEBIEDSVISIE EN IMPACT-AGENDA

Start je stedenbouwkundig raamwerk altijd met de mens als startpunt.

Wat wil je dat mensen die er wonen, lopen, fietsen, werken straks zien, horen, ruiken en ervaren als beginsel van je stedenbouwkundig raamwerk. Social design.

De kleurrijke tuin van Ede-Zuid.

Beschouw het hele gebied als een tuin, stadsbiotoop of -park waar verschillende objecten (lees: flats, scholen, etc.) in staan. Zorg voor sympathiek groen wat een emotie oproept in plaats van prikgroen.

Doorwaadbaarheid.

Maak verschillende loop-, fiets-, skeelerstromen door het gebied heen, zodat er continue levendigheid is. Het gebied wordt nu tussen de korte en lange zijde doorkruist door wegen. Dit komt de totaalbeleving van het gebied niet ten goede vanuit een maximale gebruikservaring voor iedereen.

Natuurinclusiviteit.

Natuur en milieu als onderdeel en fundament van de gebouwde omgeving. Haal de grote hoeveelheid parkeerplaatsen voor groot deel uit zicht en maak bewust ruimte maken voor biodiversiteit.

GEBIEDSVISIE EN IMPACT-AGENDA

Ede's niveauverschillen met natuurlijke trapakkers.

Symbolisch terug naar de Edese trapakkers, een gelaagde groene ontmoetingsplek waar mensen samenkomen.

Breng Edense natuur ook naar dit kwartier.

Omgeven door de Ginkelse Heide, Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe natuur.

Maak de heide zichtbaar in HEZ.

Verlichting.

De juiste en voldoende verlichting draagt 365 dagen per jaar bij aan het gevoel van beleving en veiligheid. In combinatie met kunst of een bijzonder element.

Huis van de buurt met verschillende voorzieningen.

Cluster op basis van universele behoeften zoals eten, sporten, cultuur
verschillende voorzieningen in het huis van de buurt. Grootse gebaren
in plaats van kleine initiatieven.

Circulariteit.

Maak gebruik van bestaande objecten in Ede of elders om
bijvoorbeeld een nieuw paviljoen te bouwen. Madaster.

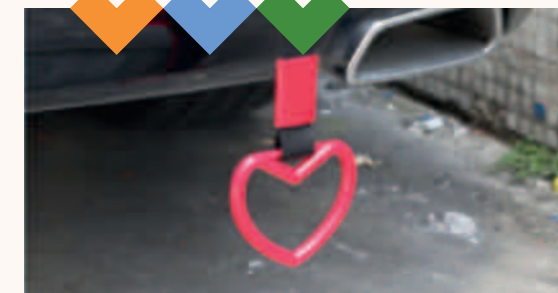

Verbinding met overige buurten.

Het gebied voelt nu als een eiland op zichzelf. De verbindingen met andere buurten moeten sterker. Dit kan door iconische objecten toe te voegen zoals bijzondere fietsbruggen.

Benut positieve aspect van verdichting.

Meer mensen, verschillende doelgroepen, voorzieningen die
een trekker zijn voor andere buurten van Ede zorgen voor meer
verbinding en aantrekkelijkheid. NB: wel als parallel het sociale
programma en participatie goed gestructureerd en verankerd is.

Wees zorgvuldig met parkeren.

De auto is voor velen de manier om anoniem te blijven en toch te verplaatsen.
Koester dit.

Parkeerplaatsen op plekken die nooit gebruiksvriendelijk worden.

Schaduwrijke plekken tussen hoogbouw en groen, de ‘strookjes’ krijg je nooit op fysiologisch niveau aantrekkelijk voor eindgebruikers. Zorg dat je hier bijv. de parkeerplekken faciliteert en daarmee ruimte voor groen bewerkstelligt.

Openbare ruimte is cruciaal voor verbinding.

Verschillende werelden ontmoeten elkaar in de openbare ruimte. Zorg voor ludieke zitelementen. Daar waar het buitenleven wordt omarmd. Voor alle generaties.

Interactieve objecten in de openbare ruimte.

Multifunctionele objecten, combineer zo kunst en speelobjecten als groot gebaar. Helpt de trots en beleving van het gebied te vergroten.

Moesstraat.

Met elkaar noten, bessen en fruit op een duurzame wijze produceren ten behoeve van gratis eten en bijdrage biodiversiteit voor de buurt.

Natuurspeelplaatsen.

De leukste natuurspeelplaats van Ede-Zuid, van klimstenen, boomstambrug tot uitkijktoren waar je vogels kunt spotten.

Koester flora & fauna.

Naast aandacht voor groen, bloemen, kleur, ook een plek voor dieren.

Ruimte voor gesamt-kunstwerken.

Gezamenlijk gemaakte kunst van de buurt voor de buurt.

Ruimte voor evenementen.

Zorg dat er plek is voor verschillende evenementen jaarrond. Van kerstmarkt tot optreden, van rolschaatsbaan tot schaatsplek.

Renoveren en sloop-nieuwbouw.

Verbeteren van de kwaliteit en het comfort van de woningen, plinten en de flats door middel van renovatie en sloop-nieuwbouw. Meer differentiatie aanbrengen in het aanbod aan woningen (huur en koop). En bebouwing om beter aan te sluiten op de verschillende woon- en leefbehoeften.

De gevel van de flats als onderdeel van het groene gevoel.

Duurzaam renoveren van de gevel zodat je weer trots wordt op je flat. Met meer focus op groene, aardse uitstraling worden ze onderdeel van het stadspark als ware het de bomen. Inspiratie: verticale bos van Trudo Eindhoven en transformatie Weezenhof Nijmegen.

Trek de aandacht naar iets moois op of aan het gebouw.

Murals en aantrekkelijke gevels, kunst op dak, vervang de gevelschil met natuurlijke uitstraling en materialen.

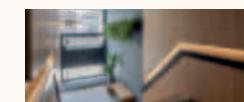
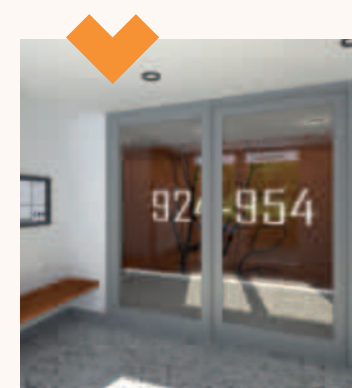

Realiseer een omsloten daktuin.

Een unieke plek in heel Ede met het mooiste uitzicht vanaf Hoogbouw Ede-Zuid.

Extra aandacht voor flat op ooghoogte.

De plinten bepalen voor het grootste deel de beleving op straat, ze staan voor leven en licht. Er wordt ontmoet, gewoond (senioren) en er is van alles te regelen en te doen in de plint. Een sympathieke 'entreepoort' is hierin essentieel.

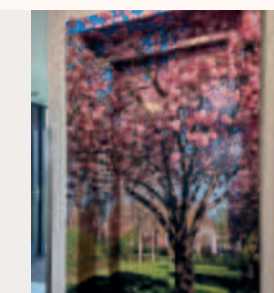

Zorg voor een zachte landing in de entree.

De eerste indruk telt. Een warme ontvangst. Gevoel van trots. Warme materialen. Geen rommeligheid. De entree als semi-publieke ruimte.

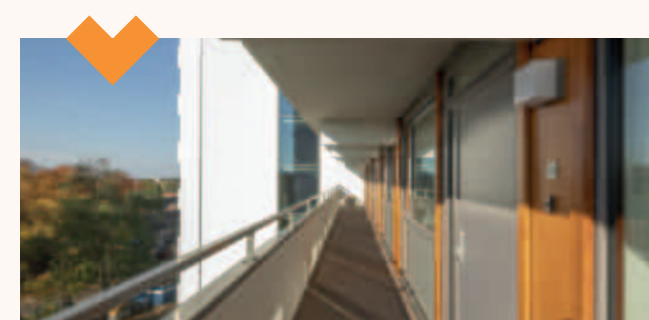
Bezinningsmoment in de lift.

De lift als ontmoetingsplek, uitnodigend.

Extra aandacht voor de galerij gang.

Schoon, overzichtelijk en open met warme materialen.

Voorzieningen.

Het bouwen aan ontmoeting, aan beweging en aan ontspanning doen we met voorzieningen. Voorzieningen waar de bewoners tegen vergoeding kunnen werken. Zo hebben we niet alleen impact op het sociale leven en het netwerk van de bewoners, maar ook op inkomen, zorg, ondersteuning en gezondheid. Dat doen we op verschillende niveaus, in elke flat, tussen de flats en Ede-Zuid, Ede stad en daarbuiten.

- In elke flat
- Plintenkracht
- Centraal clubhuis
- De sporttuin
- Mobiliteitshub
- Scholenccluster

In elke flat.

Verbinding op flatniveau. Dit gaat met name om het versterken van bestaanszekerheid, zorg, hulp en verbondenheid op pantoffelafstand.

Hulploket per flat.

Hulp dichtbij en op pantoffelafstand. Bij de buurtwerkkamer is ook een all-in-one bemand loket. Voor alle hulp- en zorgvragen (wonen, werk, inkomen, gezondheid en netwerk) zijn er dagelijkse inloopsprekuren waar je 1-op-1 wordt geholpen door iemand van het HEZ team. Tijdsverdeling over alle flats met vaste tijdstippen van elke dag aanwezigheid, jaar in, jaar uit en altijd dichtbij.

Buurtwerkkamer.

Elke flat krijgt een eigen buurtwerkkamer. Bewoners ontdekken hun eigen mogelijkheden en talenten (ABCD) zodat ze hun leven beter kunnen maken. Buurtwerkkamers zijn laagdrempelig en worden gerund door en voor buurtbewoners. *Inspiratie: Buurtwerkkamer De Handreiking (H-buurt, Amsterdam ZO). Gerund door buurtbewoners alleen de (faciliterend) coördinator is een sociaal professional.*

Kasten der liefde.

Een bibliotheekkast en ruilspullen voorraadkast.

Korte termijn (0-3 jaar)

Middellange termijn (4-7 jaar)

Lange termijn (>8 jaar)

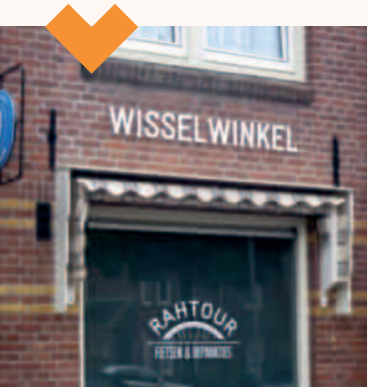
Plintenkracht - verspreid over de flats.

Levendige plinten met de stad op ooghoogte en focus op wonen en leven. Waar bewoners tegen vergoeding kunnen werken. Universeel, voor verschillende generaties, culturen en diverse werelden komen samen.

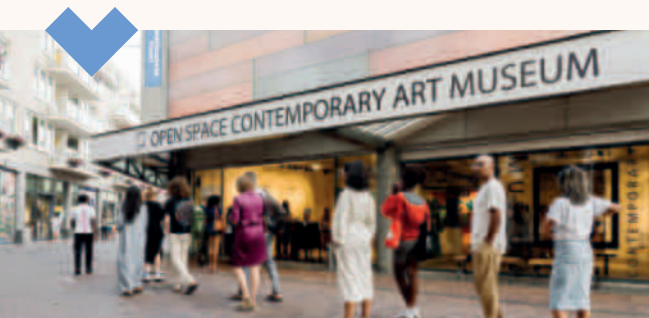
Sympathieke kleine food ondernemers.

Denk aan een Marokkaanse bakker, een halal-slager, Turkse groentewinkel
De fietsenmaker. *Inspiratie: Circuit Antwerpen.*

De Wisselwinkel.

Landingsplek voor verborgen ondernemerschap en talent. Koppeling tussen lokaal ondernemerschap en lokale behoefte. Het doel van De Wisselwinkel is winkeliers door te laten stromen naar nieuwe bedrijfsruimtes in Ede.
Inspiratie: Stichting Mama Louise i.s.m. Ymere.

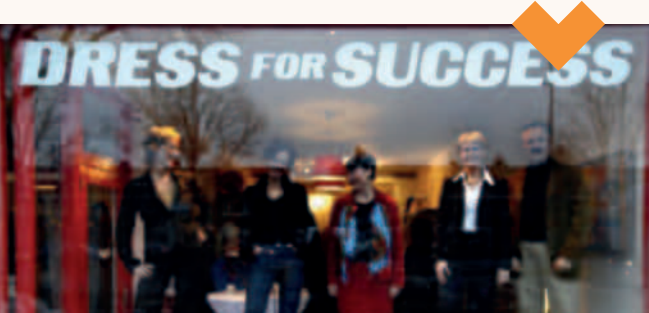

Verrassend museum in gehele plint.

Zorg voor unieke trekker in je plint waar iedereen trots op is.
Inspiratie: Open Space Contemporary Art Museum Bijlmer.

Kringloopwinkel en Dress for Succes.

Betaalbare tweedehandsspullen en bij Dress for Succes krijgen mensen met een minimum inkomen die gaan solliciteren gratis kleding(advies).

De reparatiewinkel.

Alles wat kapot is wordt hier gemaakt. Van kapotte huisraad tot fietsen.

En in de verdere toekomst: multi-use van plinten & bouwen voor levensgeneraties.

Verbouwingen naar combinatie voorzieningen en woningen, bijvoorbeeld voor senioren. Levensloopbestendig bouwen, met meer woningen ook op begane grond voor senioren, en zorg automatisch door gemengd te bouwen voor verschillende levensfasen voor meer sociale cohesie tussen generaties.

Centraal Clubhuis.

Een centrale plek waar veel voorzieningen samenkomen. Voorzieningen die inspelen op universele behoeften, zoals ontmoeten, eten, relaxen, cursussen volgen, spelletjes doen, gamen, etc. Kleurrijk ingericht buurtcentrum waar bewoners elkaar ontmoeten voor creatieve activiteiten en dingen waar ze zelf blij van worden en zichzelf kunnen ontwikkelen, zoals schilder- en dansworkshops, biljart en dart, muziek, zinvol café en taalcursussen. Universeel, voor verschillende generaties, culturen en diverse werelden komen samen. *Inspiratie: CanCanteen.*

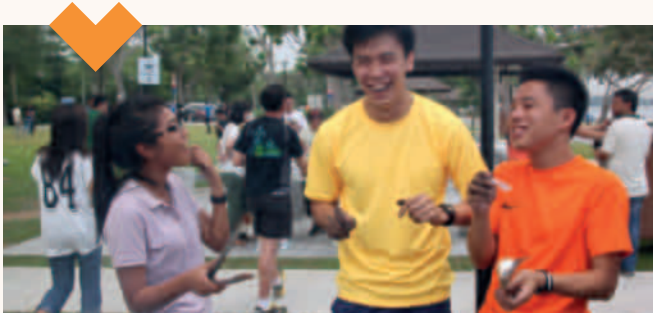
Modulair, uitbreidbaar tot S/M/L/XL clubhuis en herbruikbaar.

Inspiratie: BRET.

Nestcafé.

Eten & drinken verbindt. Het is een universeel thema. Verschillende eetculturen en werelden komen samen. Samenwerkingen met bijv. de Circle of Beans.

Het picknickterras.

Ontmoeten, eten en drinken doe je buiten aan de picknicktafel, óók overdekt, én in het groen. Voorzien van buiten-BBQ's, waar families en vrienden elkaar weten te vinden.

De volkskantine.

De agrarische achtergrond van Ede en de toekomstambities rondom Foodvalley komen hier letterlijk thuis. Een volkskantine waar je voor een prikkie eet. Ede's nieuwe wereldse stadsrestaurant, kookwerkplaats én leerwerkplek in één.

Inspiratie-project: Volkskantine (Rotterdam-Zuid).
'Gezond en betaalbaar eten is een basisvoorziening' (kies je formaat bord eten voor € 3,-, €5,- of € 8,-).

Vrije ruimte.

Van yoga en beweging tot zelf af te huren ruimte voor feestjes en partijen.

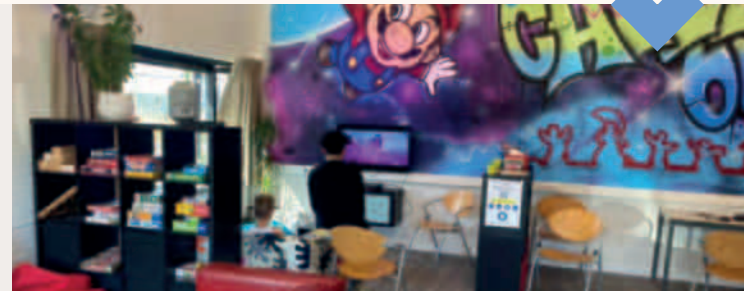
Samenwerking bibliotheek.

Vooral voor jonge kinderen kunnen bibliotheken een cruciale rol spelen in het stimuleren van leesvaardigheid en het plezier in lezen. Voorleessessies, leesclubs en programma's voor vroegschoolse educatie helpen bij de ontwikkeling van taalvaardigheden en geletterdheid. *Inspiratie: Bieb buurthuis Raalte.*

E-Game room.

Aparte plek die ingericht is als gamekamer, samenwerking met bijv. GameComputers Ede.

Pop-up artist atelier.

Kunstenaars en bewoners met creatief talent (ABCD) kunnen tijdelijk het atelier als broedplaats gebruiken voor kunst. Ook als gratis tentoonstellingsruimte, werk en verkoop.

De buurtmoestuin.

In de buurt van de Volkskantine bevindt zich de moesboulevard met meerdere moestuinen. Ontspannen groenten en fruit telen en al doende te leren over het duurzaam verbouwen van gewassen. Samen met de burens aan de slag. Elke familie een eigen moestuinbak. *Inspiratie: Stadskas Tuin van Toorop (Amsterdam Nieuw-West).*

De pluk- en vlindertuin.

Kleurrijke bloementuinen verbinden het onderlinge groen van de publieke ruimte, deels ook pluk- en vlindertuin.

Foodtruck plein.

Op de parkeerplaats voor de flats, in de buurt van het centrale clubhuis en de picknickplaats op vaste momenten in de week een wereldse foodtruck met betaalbaar eten.

En in de verdere toekomst: Wereldse Foodbazaar.

Een bazaar in de plint van de nieuwbouw waar alle smaken eten centraal staat, een walhalla voor foodies, waar je verse producten en mini-gerechtjes koopt. Voor iedereen uit Ede een trekker. *Inspiratie Shoppermarkt Zuidoost.*

De sporttuin.

Sporten verbindt. Universeel, voor verschillende generaties en culturen komen diverse werelden.

De plek waar bewegen centraal staat. Sport op de nieuwe manier: robuuste natuurlijke elementen die multi-inzetbaar zijn. *Inspiratie: SDU sportspark (Zuid Deense Universiteit).*

Versterken van het super initiatief Krajicek Playground Van der Hagenstraat met tribune en nog meer mogelijkheden voor jong en oud om te sporten, te spelen, in te spannen en te ontspannen. Met aantrekkelijke voorzieningen voor iedereen in omgeving.

Jeu de boules.

Tafeltennistafels.

Buitenfitness.

Tribunes.

Die ook voor kleine evenementen kunnen worden gebruikt, dezelfde traptreden voor bootcamp workouts worden ingezet.

365 roller en schaatsbaan.

En in de verdere toekomst: De grootste klimmuur.

Maak van je hoogte je kracht en maak de grootste binnen-/ of buitenklimmuur van Ede en omgeving. Een trekker voor het gebied. I.s.m. bijvoorbeeld MONO Boulder.

Inspiratie: Bjoeks, Groningen.

Mobiliteitshub.

In de omgeving van de flats die op de lijst staan gesloopt te worden, is het testen van een mobiliteitshub interessant. In wijken met veel armoede hebben veel bewoners geen toegang tot een auto of kunnen ze zich geen auto veroorloven. Deelmobiliteit, zoals deelauto's, deelfietsen of elektrische scooters, kan een betaalbaar alternatief zijn voor mensen die zich geen eigen vervoermiddel kunnen veroorloven. Echter, het is cruciaal dat de tarieven laag genoeg zijn om ook voor mensen met een laag inkomen toegankelijk te zijn. Veel deelmobiliteitsdiensten zijn afhankelijk van apps en smartphones. In wijken met veel armoede kan er echter een digitale kloof zijn: niet iedereen heeft toegang tot een smartphone of de benodigde data-abonnementen. Diensten moeten dus niet alleen fysiek beschikbaar zijn, maar ook rekening houden met de digitale toegankelijkheid van bewoners.

Scholenccluster.

Tussen de toekomstige sportplek van Ede-Zuid en het Clubhuis zal ook het scholenccluster te vinden zijn met basisscholen die ook een wijkfunctie vervullen. Dit vermindert reistijd en kosten, wat het voor gezinnen gemakkelijker maakt om hun kinderen naar school te sturen. En kinderen kunnen veilig en vaak zelfstandig naar school gaan, wat bijdraagt aan hun ontwikkeling van verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid.

Tevens fungeert een school in de buurt als een centrale ontmoetingsplaats voor ouders, leerkrachten, en buurtbewoners en heeft meer functies dan alleen een school. Dit versterkt de sociale cohesie, omdat ouders meer betrokken zijn bij schoolactiviteiten, evenementen en projecten. Ook helpt het om gemeenschapsgevoel te bevorderen, wat kan bijdragen aan een veiligere en hechtere buurt. Daarnaast weerspiegelen wijk scholen vaak de diversiteit van de buurt waarin ze zich bevinden. Kinderen komen in aanraking met leeftijdsgenoten van verschillende achtergronden, culturen en sociaaleconomische situaties. Dit bevordert onderling begrip, tolerantie en sociale vaardigheden. Belangrijk voor het toekomstige scholenccluster is met elkaar te bestuderen welke hoe de balans van evangelische grondslagen en openbaar onderwijs kan worden geborgd.

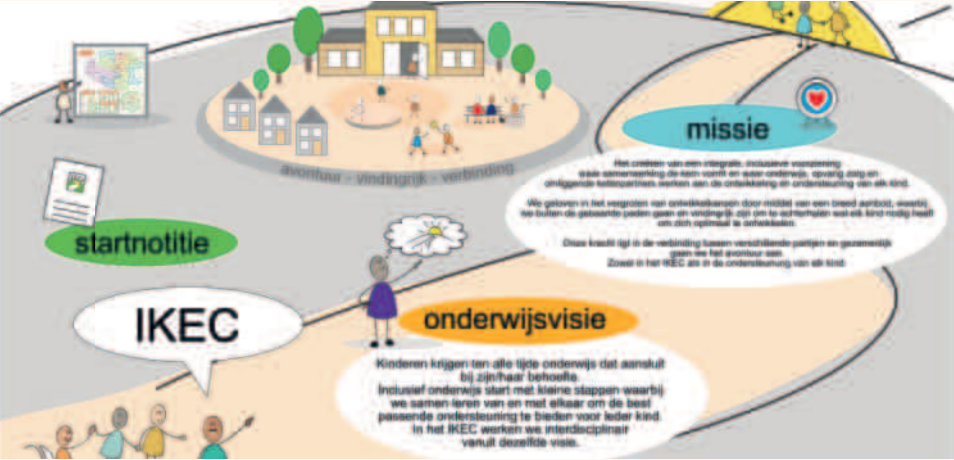
Beweeg en speel op school en buiten schooltijd.

Van kungfu trainingen tot eigen smoothiebar, van Megaland tot het grootste Klimbos van Ede, er zijn veel creatieve speelideeën verzameld.

Kinderopvang dag / nacht.

Dichtbij huis toegankelijk, praktisch, vertrouwd en veilig.

IKEC (integraal kind en expertise centrum).

Een centrum met onderwijs, zorg, en ondersteuning voor kinderen op één plek, wat een doorgaande lijn en hun ontwikkeling en welzijn ten goede komt.

Meerdere scholen: delen faciliteiten en voorzieningen.

In de toekomst meer praktische voorzieningen delend en mogelijke onderlinge samenwerkingen op bijvoorbeeld het thema burgerschap en buitenschoolse opvang, sport en beweging.

Inspiratie: De Korenaar in Eindhoven, Leeuwensteyn in Utrecht, Vuursteen in Ede.

**Stapgewijs toe
naar het kleurrijke
kwartier van Ede.**

Hoe zou HEZ er over 5 jaar uit kunnen zien? ➤

Het kleurrijke kwartier van Ede,
waar alle werelden stap voor stap
kunnen groeien en bloeien.

Kunst op het dak
 Het mooie uitzicht
 Zonnegevels zijkanten van flats
 Parkeren in de schaduw
 Hondenparadijs
 1 loket
 Wonen in de plint
 Lokale ondernemers in de plint
 Aantrekkelijke entree
 Open podium
 Deelcluster
 De sporttuin
 De kleurrijkste tuin
 Scholen cluster
 Park looproutes
 Moesboulevard

Gorant.nl

Organisatie.

Vanaf 1/2/2025 start met integraal transformatieprogramma
IMPACT 2025-2040.

IMPACT

Om daadwerkelijk impact te maken in het leven van de huidige 2405 en toekomstige bewoners is een transformatie ook qua organisatiestructuur en aanpak noodzakelijk. Immers als we doen wat we altijd deden, krijgen we wat we altijd al kregen. Een structuur die flexibel en innovatief is om veranderingen effectief door te voeren.

Hieronder volgt een overzicht van de onderdelen die deel uit maken van een succesvolle transformatie.

- I. IMPACT TransformatieTeam (TT)**
- M. Maximaal 1 loket**
- P. Persoonlijke aanpak**
- A. Actiegedreven**
- C. Communicatie 365**
- T. Talenten verbinden**

Per onderdeel van de IMPACT transformatie doen we een aantal suggesties hoe dit in te richten. Samen de komende 15 jaar op weg naar het kleurrijke kwartier van Ede!

Ad I. Ideaal IMPACT TransformatieTeam HEZ.

Transformaties vragen ook vaak om snelle besluitvorming en een vermogen om snel te reageren op veranderingen in de wereld op diverse vlakken (o.a. technologisch, klantbehoeften, politieke en maatschappelijke trends). Traditionele hiërarchische structuren kunnen deze wendbaarheid beperken door bureaucratie en lange besluitvormingslijnen. Een plattere, meer flexibele structuur - zoals een matrixstructuur of een netwerkstructuur - maakt snellere beslissingen en aanpassingen mogelijk. In plaats van een regulier projectteam wordt dan ook veelal gekozen voor een transformatieteam.

Het beoogde transformatieteam bestaat uit professionals met eigenaarschap over hun rol. Het team staat wat meer los van alle bestaande structuren, maar er zijn wel stevige resultaatsafspraken. Met maximaal 7 mensen in het transformatieteam met aanvullende domeinen en skills. In de schil om het team heen zijn rollen weggelegd voor een vertegenwoordiging vanuit de bewoners en professionals uit diverse organisaties. Een transformatieteam dat zeer gemotiveerd is, waar energie uitstraalt en waar iedereen tekent voor een periode van minimaal 4 jaar. Met een aangewezen projectruimte in de flats of het toekomstige paviljoen, zodat elke dag zichtbaar is welk team er werkt aan deze opgave. Vanuit dit team van 7 vindt de coördinatie plaats naar een compacte selectie van experts en instanties.

Een wendbaar transformatieteam met leiderschap vanuit lef en liefde, met mandaat en korte, directe lijnen naar directie en opdrachtgever vanuit Gemeente Ede en Woonstede. Een transformatieteam met verschillende expertises en achtergronden met altijd een directe link naar bewoners en stakeholders. Hier is een voorzet op hoofdlijnen gedaan ter inspiratie en beeldvorming hoe het transformatieteam vanaf Q1, 2025 ingevuld zou kunnen worden. Dit dient uiteraard in

Ad M. Maximaal 1 loket in HEZ.

Met één centraal loket, fysiek gelegen in de flats van HEZ op pantoffelafstand, kunnen mensen gemakkelijker vinden wat ze zoeken zonder te worden doorverwezen naar de verschillende 84 afdelingen of loketten. Dit verlaagt de drempel om hulp te zoeken en zorgt ervoor dat mensen sneller de juiste informatie krijgen. Een centraal hulploket kan veel tijd besparen, zowel voor de gebruikers als voor het personeel. Doordat er één punt is waar alle vragen binnenkomen, kan het personeel efficiënter werken en worden mensen direct geholpen zonder meerdere afdelingen te moeten raadplegen. Ook zorgt het ervoor dat iedereen dezelfde informatie en kwaliteit van service krijgt. De kans op eenduidige communicatie is hierbij groter dan dat er 84 verschillende instanties in het gebied aanspreekpunt zijn. Om te zorgen voor 1 centraal loket in HEZ is aan te raden dat er vanuit het transformatieteam samengewerkt wordt met 1 coördinerende instantie, die nader aan te wijzen is. Voor een succesvolle transformatie met IMPACT is het noodzakelijk dat ontschotten van budgetten plaatsvindt.

Hierbij worden de scheidingen weggehaald tussen alle verschillende budgetten die op dit gebied betrekking hebben, zodat er meer flexibiliteit komt in het gebruik van financiële middelen door afdelingen of organisaties. Dit kan inefficiëntie verminderen, samenwerking bevorderen, en beter inspelen op veranderende behoeften en verdeling afhankelijk van de noden van de bewoners.

Ad P. Persoonlijke aanpak: HEZ als ‘grootste buddywijk van Nederland’.

In HEZ gaan we uit van de persoonlijke aanpak. Van 1 op 1, van mens tot mens. Om te zorgen dat iedere bewoner zich gezien voelt zorgen we ervoor dat iedere van de 1108 woningen standaard een buddy heeft. Zo combineren we behoeftes en zingeving. Van wandelbuddy tot buurtgezinbuddies, van boodschappenbuddy tot schuldmaatbuddies. Iedere nieuwe medewerker van de gemeente Ede en Woonstede kan bijvoorbeeld automatisch buddy in HEZ worden, als voorbeeld ook voor andere buurten in Ede. In het kleurrijke kwartier zijn uiteindelijk de meeste buddies van Nederland, passend bij het DNA van Ede. Om de persoonlijke aanpak waar te maken zijn drie competenties essentieel:

Echt voelen. Het transformatieteam inclusief alle partners en bureaus met wie gewerkt wordt gaan een commitment aan, zijn daadwerkelijk betrokken bij initiatieven in de buurt en verblijven in de buurt. Ook is hun vaste werkplek of dependance in de buurt, zichtbaar en op loopafstand voor allen, uiteraard met de mogelijkheid om te overnachten in HEZ voor een 24/7, 365 betrokkenheid.

Wederkerigheid. Elke bewoner die zich inzet voor het programma IMPACT wordt beloond. Help je mee om de buurt een stukje sterker te maken, dan krijg je daar iets voor terug. Je wordt gezien en beloond in de vorm van huurkorting, betaling of andere ruildienst.

Consistentie en afspiegeling. Vaste gezichten, verscheidenheid in achtergrond, de taal van de bewoners sprekend. Vasthouden aan communicatie en transparantie.

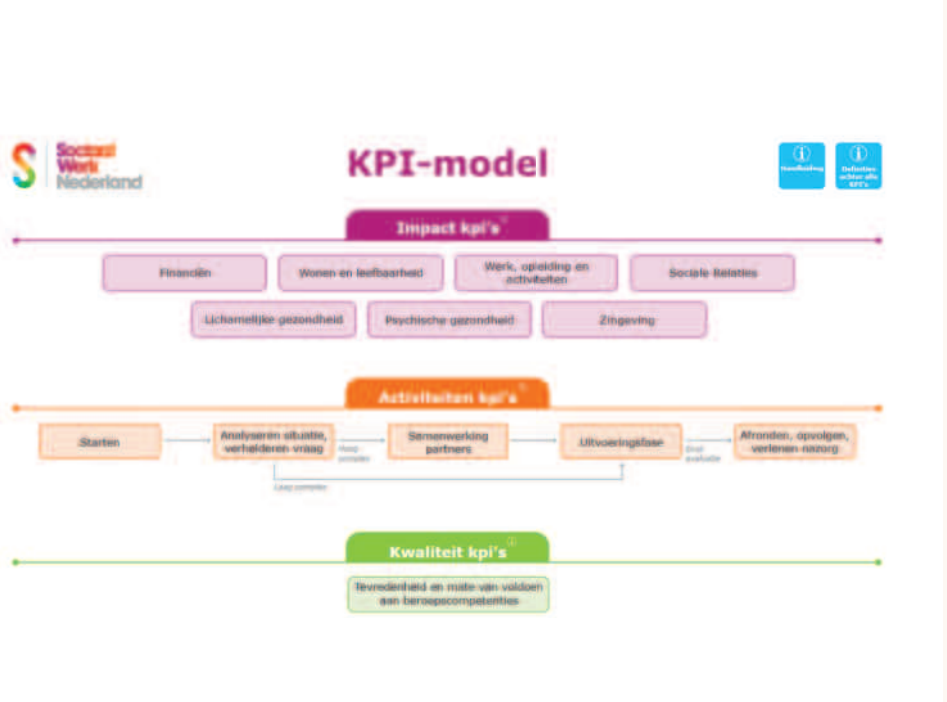
Ad A. Actiegedreven: DOEN, DOEN, DOEN!

Een aanpak vanuit het TransformatieTeam die gericht is op het ondernemen van concrete acties en resultaten behalen. DOEN!

Voorkom onbetaalbare, niet realiseerbare compromisprojecten. Verken de hoofdthema’s van het gebiedsconcept, peil de ambities per thema, bepaal je maatregelen en haalbaarheden en plot de impactvolle acties in de planning voor de korte, middellange tot lange termijn. Bepaal vanuit het TransformatieTeam het KPI-model dat zich richt op het meten en monitoren van effecten van verschillende interventies ten opzichte van je gestelde doelen. Inspiratie voorbeeld KPI-model Sociaalwerk Nederland. Maak vervolgens gezamenlijk de roadmap met overzichtelijk doel (per kwartaal), groot doel per jaar, waarvan 20% experiment. Voorbeelden:

- Na jaar 1: Alles superschoon in wijk
- Na jaar 2: Alle 1108 huishoudens schuldenvrij
- Na jaar 3: Elk kind tot 6 jaar vloeiend Nederlands.

Maar ook doelen dichtbij zoals pop up events, of gezamenlijk een paviljoen bouwen o.l.v. aannemers uit de buurt, betaald werk voor flatbewoners.

KPI model	2025	2026	2026	2027	2028
Organisatie					
Ideaal team & partners	TT live 1 instantie sociaal	NTB	NTB	NTB	NTB
Maximaal 1 loket	2405 bewoners in kaart	Ontschotten budgetten	NTB	NTB	NTB
Persoonlijke aanpak	NTB	Buddysysteem live	NTB	NTB	NTB
Actiegedreven	Hele wijk 365 dagen schoon	1108 huishoudens schoon	1108 huishoudens schoon	NTB	NTB
Communicatie 365	NTB	NTB	NTB	NTB	NTB
Talenten verbinden	NTB	Programma met Foodval	NTB	NTB	NTB
Ontwerp	SO	NTB	NTB	NTB	NTB
Voorzieningen	Elke flat werkplek	Elke flat werkplek	NTB	NTB	NTB
Participatie	Grootste flat van Ede	NTB	NTB	NTB	NTB
Marketing	Nieuwe identiteit live Start opnames 'Het talent van HEZ'	NTB	NTB	NTB	NTB

Ad C. Communicatie 365.

De kracht van communicatie en de bijbehorende kwartiermakers speelt een cruciale rol bij transformaties in de stedelijke omgeving. Open, consistente communicatie, dag in dag uit, jaar in jaar uit, geeft bewoners en andere betrokkenen inzicht in de ambities, uitdagingen en motieven van het TransformatieTeam. Dit creëert het fundament voor een echte vertrouwensbasis, omdat iedereen weet waar ze aan toe zijn en er minder ruimte is voor misverstanden of verborgen agenda's. Wanneer mensen zich vrij voelen om hun mening en ideeën te delen, kunnen problemen sneller en efficiënter worden opgelost. Door openlijk over obstakels te praten, worden verschillende perspectieven belicht en ontstaan er vaak meer creatieve oplossingen. Belangrijk voor HEZ is dat er creatief gekeken wordt naar de juiste communicatiemiddelen en boodschappen. Veel beeld, geen moeilijke taal, papieren uitingen, het bieden van perspectief is fundamenteel voor een goede communicatie. Betrek bij het samenstellen en opmaken ook bewoners als kritisch klankbord en beloon ze voor hun werkzaamheden.

Ad T. Talenten verbinden.

Op meerdere fronten worden talenten van alle leeftijden, met allerlei soorten ervaringen met elkaar verbonden.

Dichtbij: Combineer de talenten uit HEZ met werkzaamheden die gedaan moeten worden in HEZ. Beloon mensen voor hun bijdrage in HEZ in de vorm van ondernemerschap, onderhoud, beheer, jongerenwerk, huisvaderschap, buddy etc. Werk is cruciaal voor het waarborgen van bestaanszekerheid. Inspireer kinderen en jongeren om hun talenten te ontwikkelen. Maak hen verantwoordelijk voor een deel van de programmering in HEZ en beloon hen daarvoor. Ook talenten uit meerdere generaties kunnen met elkaar verbonden worden: Inspiratie: 'Boefjes en Barista's (De Muntel/Den Bosch). De muren komen soms sneller op je af als je ouder wordt en minder gemakkelijk ter been bent. Maar ook als je net kinderen hebt gekregen. Omringd door gastvrouwen zijn de oppasopa's en -oma's geboren.

Iets verder weg: De 78 verschillende geboortelanden van de 2405 bewoners zijn voor bijv. de Foodvalley een bron van inspiratie, onderzoek en samenwerking. Daarnaast zijn koppelingen met universiteiten en hogescholen interessant om meer kruisbestuiving tussen HEZ en de regio te versterken.

IMPACT geldstromen

Voor de ontwikkeling van HEZ is het wellicht opportuun om alle verschillende soorten subsidiemogelijkheden en fondsen van de Rijksoverheid en

provincies gecombineerd in kaart te brengen. Deze middelen ondersteunen gemeenten om armoede en sociale uitsluiting te verminderen door

bijvoorbeeld het bevorderen van participatie, het verstrekken van voorzieningen, en het ondersteunen van kwetsbare huishoudens. Hieronder

staan enkele belangrijke geldpotjes, regelingen, opties en programma’s die relevant kunnen zijn voor HEZ.

Mogelijke geldstromen (niet bedrijven)

- **Rijks Fondsen en Subsidies:** Gemeentefonds, SPUK, SchuldenlabNL, Jongeren Perspectief Fonds”, Klijsma-gelden (kinderen in armoede), Het Oranje Fonds en Kansfonds.
- **Provinciale Fondsen en Subsidies,** zoals Subsidies voor sociale cohesie en inclusie of Regionale samenwerkingsprojecten.
- **Europees Sociaal Fonds (ESF)** gericht op werkgelegenheid en sociale inclusie. Er zijn ESF-gelden beschikbaar voor projecten die langdurige werkloosheid tegengaan en kwetsbare groepen ondersteunen. Deze fondsen worden beheerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- **VNG en SZW-initiatieven:** De VNG biedt programma’s en subsidies ter ondersteuning van armoedebeleid op lokaal niveau. Voorbeelden hiervan zijn initiatieven als “Schouders Eronder”, dat training en ondersteuning biedt voor schuldhulpverlening.
- **Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW):** SZW biedt incidenteel projectsubsidies voor gemeenten die met innovatieve oplossingen komen voor armoedebestrijding. De recent geïntroduceerde aanpakken zoals “Pact tegen Armoede” kunnen eveneens mogelijkheden voor extra financiering bieden.
- **Interbestuurlijk Programma (IBP)**
- **Lokale Schulddienstverlening**
- **Schuldhulpverlening voor Kwetsbare Groepen:** Het Rijk stelt specifieke subsidies beschikbaar voor schuldhulpverlening, waarbij gemeenten gericht kunnen werken aan schulddienstverlening voor kwetsbare groepen zoals jongeren, alleenstaande ouders en ouderen.
- **Samenwerking met Kredietbanken:** Veel gemeenten werken samen met kredietbanken om schuldenproblematiek aan te pakken. Door middel van samenwerkingssubsidies kunnen gemeenten extra middelen krijgen om de kredietverlening en hulp aan mensen met schulden te verbeteren.
- **Tijdelijke en Specifieke Uitkeringen (TSP)**
- **Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)**
- **Aanvullende middelen voor bijzondere bijstand:** Via de bijzondere bijstand kunnen gemeenten extra financiële steun geven aan

inwoners met onvermijdelijke kosten. Dit wordt vaak ingezet voor armoedebestrijding en kan op gemeentelijk niveau verder worden uitgebreid met rijksmiddelen.

- **Sociale Wijkteams en Lokale Samenwerkingsverbanden**
- **Gemeentelijke subsidies vanuit het sociale domein:** Deze subsidies zijn onderdeel van de gemeentebegroting en worden regelmatig aangevuld met extra rijksmiddelen voor specifieke projecten in kwetsbare wijken.
- **Samenwerking met zorgverzekeraars en zorgfondsen:** Sommige zorgverzekeraars bieden subsidies aan voor sociale wijkteams, vooral als zij bijdragen aan het verminderen van armoede-gerelateerde gezondheidsproblemen.
- **Experimenten en Innovatieprogramma’s:** De Rijksoverheid stelt vaak experimenteerregelingen beschikbaar voor gemeenten die nieuwe methoden of instrumenten willen uitproberen. Onder deze regelingen vallen soms ook armoedebestrijdingsprojecten. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld experimenteren met de inzet van een basisinkomen of regelarme bijstand voor mensen in armoede.
- **Social Impact Bonds (SIB’s):** Bij een Social Impact Bond financiert een private investeerder een sociaal project, bijvoorbeeld gericht op armoedebestrijding, waarbij de overheid de investeerder terugbetaalt als het project succesvol is. Gemeenten kunnen SIB’s gebruiken om innovatieve armoedebestrijdingsprojecten te financieren zonder direct belastinggeld in te zetten.
- **Financiële Educatie en Preventieprogramma’s** zoals Nibud-projecten of Platform Wijzer in Geldzaken.
- **Inburgering en Integratie- uitkeringen, subsidies en programma’s:**
- **Integratie-uitkeringen voor gemeenten:** Het Rijk stelt geld beschikbaar voor gemeenten om inburgering te bevorderen en armoede onder migranten aan te pakken. Deze uitkeringen kunnen worden ingezet voor armoedevermindering binnen deze doelgroep.
- **Projectsubsidies voor taal- en re-integratieprogramma’s:** Veelal gesubsidieerd via provincies of Europese fondsen, kunnen gemeenten deze middelen inzetten om nieuwkomers te helpen om sneller te integreren en zo economische zelfstandigheid te bevorderen.

- **Gezond in... (GIDS)**
Het GIDS-programma (Gezond In de Stad) van Pharos en het RIVM ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen van beleid dat gericht is op gezondheidsverschillen en armoedebestrijding. Gemeenten kunnen een aanvraag doen voor extra ondersteuning en subsidie binnen dit programma, om zo de gezondheidsverschillen binnen de gemeente te verkleinen en tegelijkertijd armoede aan te pakken.
- **Jeugdhulp en Ondersteuning voor Kwetsbare Gezinnen**
- **Jeugdhulpbudgetten:** Gemeenten ontvangen specifieke budgetten voor jeugdhulp en ondersteuning voor kwetsbare gezinnen, die ook kunnen worden ingezet voor armoedebestrijding.
- **Samenwerking met scholen en kinderopvang:** Door samen te werken met scholen en kinderopvang kunnen gemeenten

subsidie aanvragen voor projecten die kinderen uit arme gezinnen ondersteunen. Dit kan bijvoorbeeld via het programma Vroege Interventie en Onderwijsprojecten, gefinancierd door het ministerie van Onderwijs.

- **Werkgelegenheids- en Participatieprojecten**
- **Participatiewetmiddelen:** De Participatiewet voorziet gemeenten van middelen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen. Dit budget kan indirect bijdragen aan armoedebestrijding door mensen aan werk te helpen.
- **Regionale Werkbedrijven en Sectorplannen:** Via Regionale Werkbedrijven en sectorplannen kunnen gemeenten samenwerken met regionale werkgevers en subsidie aanvragen om werkgelegenheid voor mensen in armoede te bevorderen.

Mogelijke geldstromen (bedrijven)

Om bedrijven te laten bijdragen aan wijkontwikkeling zijn er verschillende strategieën en samenwerkingsmodellen zoals bijv:

- **Publiek-private partnerschappen (PPP’s)**
Werk samen met bedrijven in publiek-private partnerschappen waarin zowel de gemeente als bedrijven investeren in de wijkontwikkeling. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld gronden ter beschikking stellen of financiële prikkels geven, terwijl bedrijven investeren in faciliteiten, woningen, of openbare ruimte. Sponsoren zoals FoodValley bedrijven voor wie het op locatie hebben van allerlei nationaliteiten interessante research is, kunnen bijdragen.
- **Corporate Social Responsibility (CSR)**
Bedrijven hebben vaak CSR-doelen waarbij ze een positieve impact op de gemeenschap willen maken. Stimuleer hen om zich in te zetten voor wijkverbeteringen die aansluiten bij hun CSR-beleid, zoals het bijdragen aan groene ruimtes, het organiseren van lokale evenementen, of het steunen van educatieve programma’s voor jongeren.
- **Subsidies en belastingvoordelen**
Lokale overheden kunnen bedrijven belastingvoordelen of subsidies bieden als ze investeren in buurtontwikkeling. Dit kan hen stimuleren om projecten te financieren zoals buurtparken, renovaties van verouderde gebouwen of sociale initiatieven.
- **Community Benefits Agreements (CBA)**
In een CBA worden afspraken gemaakt tussen projectontwikkelaars/bedrijven en de gemeenschap waarin zij opereren. Deze overeenkomsten bepalen welke directe voordelen een bedrijf biedt, zoals banen voor buurtbewoners, verbeteringen aan infrastructuur, of het steunen van lokale voorzieningen in ruil voor toestemming of andere voordelen van de gemeente.

- **Bedrijven als co-investeerders in vastgoed en infrastructuur**
Sommige bedrijven zijn bereid om te investeren in de ontwikkeling van woningen of werkruimtes in de wijk als zij hier zelf baat bij hebben, bijvoorbeeld door meer klanten te trekken of een aantrekkelijkere werkomgeving voor hun personeel te creëren. Dit kan de wijk zowel economisch als sociaal versterken.
- **Sociale initiatieven en fondsen**
Moedig bedrijven aan om bij te dragen aan een lokaal fonds dat gericht is op wijkverbetering. Dit kan bedrijven samenbrengen in een gezamenlijke inspanning voor sociale initiatieven zoals sportfaciliteiten, onderwijsprogramma’s, gezondheidszorg of culturele evenementen.
- **Gebruik van lokale leveranciers en ondernemers**
Bedrijven die in de wijk actief zijn, kunnen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk lokale leveranciers en ondernemers in te schakelen bij hun projecten. Dit bevordert de werkgelegenheid in de buurt en stimuleert de lokale economie.
- **Werkgelegenheid en opleidingstrajecten**
Door in samenwerking met bedrijven werkgelegenheids- en opleidingstrajecten op te zetten, kunnen bedrijven bijdragen aan de werkgelegenheid en vaardigheden van buurtbewoners. Dit kan aantrekkelijk zijn voor bedrijven die willen investeren in hun talentpool en community goodwill willen opbouwen.
- **Eventuele voordelen voor branding en klantloyaliteit**
Als bedrijven hun betrokkenheid bij de wijk promoten, kunnen ze hun merk versterken en klantloyaliteit vergroten. Bijvoorbeeld door sponsoring van lokale evenementen of het financieren van wijkgerelateerde projecten die hun merkimago versterken.
- **Digitale en fysieke infrastructuur bijdragen**
Bedrijven kunnen bijdragen aan de digitale infrastructuur van de wijk, zoals Wi-Fi, technologie hubs of co-working ruimtes. Dit stimuleert innovatie, trekt meer bedrijven aan en maakt de wijk aantrekkelijk voor zowel bewoners als ondernemers.

Participatie en placemaking.

Verschillende werelden komen samen.

Als het gaat om participatie en placemaking richten we ons met name op die vormen van verbinding die universeel zijn. Het zijn activiteiten of ervaringen die mensen vanuit verschillende achtergronden samenbrengen en een gevoel van gemeenschappelijkheid creëren. Eten, sport, dansen, muziek, kunst zijn enkele voorbeelden hiervan. De participatie en placemaking zijn qua activiteiten gericht op deze onderdelen zodat er consistentie en herkenbaarheid ontstaat naarmate de jaren vorderen. De aangestelde kwartiermakers (betrekken en belonen van bewoners) spelen hierin een belangrijke rol.

Samen eten: Voedsel is een krachtige verbindende factor. Het delen van maaltijden met vrienden en familie bevordert sociale interactie en versterkt relaties. Tradities rond voedsel variëren van cultuur tot cultuur, maar de basis van samen eten blijft universeel.

Samen eten, voorbeelden:

- **De grootste iftar van Ede.** Elke Ramadvrijdag extra verbroedering en reflectie tijdens het nuttigen van de grootste iftar van Ede en omstreken.
- **De wekelijkse 'Soep op de stoep'.** Laat buurtbewoners intekenen om zelfgemaakte soep op de stoep te verkopen en zo elkaar te ontmoeten. Elke week een andere soepkok. *Inspiratie: Belgisch initiatief*
- **The Longest Table.** Vorm in de buurt de langste tafel en deel samen eten, gezamenlijk verbinding en plezier, naar oorspronkelijk Amerikaans voorbeeld, inmiddels in vele landen.
- **Werelds foodfestival geïnspireerd op de seizoenen.**
- **Kids eetclub.**

Samen sporten.

Sport creëert een omgeving waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten en sociale netwerken kunnen opbouwen. Dit is belangrijk voor sociale cohesie en het ontwikkelen van vriendschappen.

Samen dansen.

Dans is een belangrijk onderdeel van vele culturen over de hele wereld. Het kan tradities en gemeenschapsgevoel bevorderen, waardoor mensen met verschillende achtergronden samen kunnen komen.

Samen muziek.

Muziek heeft de kracht om emoties over te brengen en mensen samen te brengen, ongeacht culturele verschillen. Concerten, festivals en het samen maken van muziek zijn belangrijke sociale activiteiten.

Samen kunst.

Kunst heeft de unieke capaciteit om mensen samen te brengen, ongeacht hun achtergrond, cultuur of taal. Kunst biedt een platform voor expressie en communicatie. Het stelt kunstenaars in staat om emoties, ideeën en verhalen te delen die misschien moeilijk te verwoorden zijn. Dit kan leiden tot empathie en begrip tussen verschillende groepen. Kunstprojecten, zoals gemeenschapskunstinitiatieven, kunnen mensen samenbrengen om gezamenlijk te creëren. Dit versterkt de sociale cohesie en bouwt relaties op, wat bijdraagt aan een gevoel van saamhorigheid. Inspirerende voorbeelden:

- Het grootste mozaïek van Ede samen maken als looppad door de buurt
- Een gesamtkunstwerk op het dak van 1 van de flats
- Maandelijks optredens van artiesten uit HEZ
- Kunst van het lezen, voorleesmiddagen

Samenwerken aan een wereldse wijk

Een maquette met de toekomstige situatie van het kwartier in een informatiecentrum in het paviljoen geeft mensen inzicht waar ze samen aan werken. In het paviljoen leiden trotse bewoners als gids mensen rond door de buurt.

Marketing en communicatie.

De naam HEZ.

De naam Hoogbouw Ede-Zuid zegt iets over de 'stenen'. Het is de enige buurt in Ede en omstreken die een dergelijke vastgoed term hanteert en roept niet de emotie op van een buurt waar het om mensen gaat. Idealiter zou je dit kleurrijke kwartier van Ede in de toekomst een naam geven die past, die identiteit en emotie oproept zoals bijvoorbeeld de Uitvindersbuurt, Maandereng, Vogelbuurt etcetera. Een naam gekozen uiteraard in samenwerking met de bewoners als ultieme voorbeeld van participatie 2.0. Inspiratie: Prijsvraag nieuwe naam 'het vijfde dorp voor de gemeente Zuidplas'.

Reframen.

Deze nieuwe woon-, werk- en leefbuurt verdient een nieuw verhaal, dit wordt het nieuwe kwartier waar je gezien wordt en waar je graag bent.

Praat in begrijpelijke taal.

Geen ambtelijk jargon maar communiceer in gewone mensentaal. In Gemeente Ede-termen, communicatie die raakt, impact maakt, toegankelijk en dichtbij is. Spreek dezelfde taal of anders met beelden.

Wees eenduidig en niet belerend.

Maak geen uitzonderingen, wees helder om misverstanden te voorkomen en betuttel niet. Bij voorkeur een positieve toon in plaats van alleen gebodsborden.

Korte en lange termijn communicatie.

Het tweesporenbeleid vraagt een andere communicatie-aanpak. De bewoners van De Nieuwe Maanderbuurtweg (flats Van Eekelen en Merlijn) hebben nu zorgen over verhuizen, vragen over nieuwe woning en verhuispremies. Dat vraagt heel iets anders dan communicatie over de vernieuwingen op termijn.

Brengen in plaats van halen.

Op verschillende manieren en frequent communiceren. De kracht van herhaling.

Gebruik persoonlijke communicatiemiddelen en content.

Maak bijvoorbeeld een terugkerend item waarin je de talenten van bewoners vastlegt. Filmpjes op Youtube, de nieuwsbrief etc. Maak mensen trots om er over door te vertellen.

Inspelen op de eerder geformuleerde ambities voor communicatie HEZ.

1

We zijn dichtbij. We realiseren een communicatiekanaal dichtbij, in de buurt, zodat bewoners laagdrempelig contact op kunnen nemen over alles wat ze bezighoudt.

We delen successen en creëren een community, zodat bewoners, omwonenden en medewerkers van instanties de aandacht en waardering voelen voor Hoogbouw Ede-Zuid als een plek waar het fijn wonen, werken en leven is.

3

We zoeken altijd naar mogelijkheden om mensen te laten meedenken en meedoen, zodat bewoners, omwonenden, maatschappelijke partners en medewerkers van betrokken instanties zich geïnformeerd en betrokken voelen bij de ontwikkelingen in Hoogbouw Ede-Zuid.

2

4

We gebruiken alle informatie die er al opgehaald is en kaderen de participatie in, zodat bewoners niet overvraagd worden.

We zorgen voor verbinding tussen alle partners, zodat zij gezamenlijk mee kunnen werken aan een buurt waar het goed wonen, werken en leven is.

5

6

We zorgen voor toegankelijke communicatie, zodat alle bewoners kennis kunnen nemen van onze boodschappen.

Brandguide.

Lettertype.

Koppen

Afacud Flux Semibold 50 of 30 pt.

Subkoppen

Afacud Flux Semibold 18 pt.

Lopende tekst

Afacud Flux Regular 11pt.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 1234567890

Kleuren.

Groen.
C=77 M=22
Y=100 K=7
#418a34

40% dekking.

20% dekking.

Grijs.
C=0 M=0
Y=0 K=26
#cecece

Blauw.
C=59 M=31
Y=0 K=0
#739dd3

Oranje.
C=0 M=51
Y=89 K=7
#f39128

Roze.
C=6 M=70
Y=0 K=0
#e36da6

Creme.
C=3 M=22
Y=31 K=0
#f6d1b4

Elementen.

140

GEBIEDSVISIE EN IMPACT-AGENDA

GEBIEDSVISIE EN IMPACT-AGENDA

141

Samenvattend naar:

1. IMPACT-agenda 2025-2030
2. Toekomstig persbericht

IMPACT-agenda 2025-2030.

Samen op weg naar HEZ 2040:
Het kleurrijke kwartier van Ede, waar alle werelden
stap voor stap kunnen groeien en bloeien.
Karakter | Perspectief | Impactvol

1. Eén fulltime, dedicated HEZ TransformatieTeam.

Met max 7 dagelijks zichtbare professionals die de coördinatie van alle werkzaamheden, onderzoeken, activiteiten doen. Zowel voor de korte als lange termijn. Van co-creatie naar realisatie, middels systemische verbeteringen op buurniveau.

2. 1-1 persoonlijke aanpak: grootste buddywijk van NL

Iedere van de 2405 bewoners telt, allereerst bouwend aan wederzijds vertrouwen en een gelijkwaardige relatie. Aanspreken in eigen taal. Zichtbaar en toegankelijk in de wijk ‘er zijn’ 24/7, 365 dagen per jaar.

3. Eén vraagloket.

In eigen taal, met meer transparantie en verbeterde communicatie, ontschotten budgetten. Overheid en outreachende hulp is dichtbij, voor alle vragen is er één loket. Lange & korte termijn programma voor bestaanszekerheid en verbeterde netwerksamenwerking uitrollen. Dit loket per flat plaatsen in de plint, bereikbaar op pantoffelafstand.

4. Top 5 IMPACT doelstellingen en acties op sociaal domein

Elk jaar een impactdoel voor de 2405 bewoners. Van 365 dagen schoon in de buurt, schuldenvrije buurt naar elk kind spreekt de Nederlandse taal vloeiend. Vast te stellen door het TransformatieTeam.

5. Extra en nieuwe geldstromen

Zowel vanuit Rijk, provincie, overige instanties en verschillende bedrijven uit Ede en de regio is het interessant om alle mogelijke geldstromen in kaart te brengen en te zien waar samenwerkingen mogelijk zijn.

6. Ontmoeten centraal

We werken aan plekken waar voorzieningen samenkomen. Voorzieningen die inspelen op universele behoeften als ontmoeten, eten, relaxen, cursussen volgen, spelletjes doen, gamen en bewegen. Met een paviljoen, buurtkamers, volkskantine, picknickterras, vrije ruimte en een plek voor jongeren.

7. Plintenkracht

Levendige plinten met de stad op ooghoogte en focus op wonen en leven. Waar bewoners tegen vergoeding kunnen werken. Lokale ondernemers, food toko's, kringloopwinkel, reparatiewinkel, wisselwinkel,

8. Stedenbouwkundig raamwerk

Het raamwerk als startpunt van de ruimtelijke ontwikkelingen als de herstructurering van de flats aan de Nieuwe Maanderbuurtweg, de ontwikkeling van een nieuw voorzieningehart ter hoogte van de bestaande scholen en de herinrichting van de openbare ruimte.

9. Participatie & placemaking

Vormen van verbinding die universeel zijn. Het zijn activiteiten of ervaringen die mensen vanuit verschillende achtergronden samenbrengt en een gevoel van gemeenschappelijkheid creëren. Samen eten, sporten, dansen, muziek en kunst zijn enkele voorbeelden hiervan. De participatie en placemaking zijn qua activiteiten gericht op deze onderdelen zodat er consistentie en herkenbaarheid ontstaat naarmate de jaren vorderen. De aangestelde kwartiermakers (betrekken en belonen van bewoners) spelen hierin een belangrijke rol. Voorbeelden: de grootste Iftar van Ede, het grootste mozaïek van Ede samen maken als looppad door de buurt, een gesamtkunstwerk op het dak van 1 van de flats. We gaan uit van 3 to 4 evenementen per jaar vanaf 2025.

10. Open, oprechte communicatie & een onderscheidende identiteit

Communiceer in gewone mensentaal. In Gemeente Ede-termen, communicatie die raakt, impact maakt, toegankelijk en dichtbij is. Geef mensen perspectief en hoop. Een nieuwe naam, voor de mensen, door de mensen. Maak mensen weer trots op deze buurt. Een voorbeeldcase voor Nederland. Met een maandelijkse nieuwsbrief gemaakt door en voor mensen met een hart voor HEZ.

11. Herstructureringsopgave aan de Nieuwe Maanderbuurtweg

Met herstructurering bouwen aan nieuwe kwalitatief goede en duurzame woningen. Door het ontwikkelen van een gevarieerd woningaanbod met voorzieningen sluiten we aan op de verschillende woon- en leefbehoeften.

Persbericht 2039

Hoogbouw Ede-Zuid - het kleurrijke kwartier van Ede

Ede, 27 oktober 2039 — Wat ooit een ‘probleebuurt’ was, bloeit nu als het kleurrijke kwartier van Ede. De vernieuwde buurt Hoogbouw Ede-Zuid (HEZ) is getransformeerd tot een levendige, inclusieve woonbuurt waarin bewoners van alle leeftijden en culturen samenleven en waar verbondenheid, duurzaamheid en leefbaarheid centraal staan. Door een andere aanpak en intensieve samenwerking met en tussen bewoners, Woonstede, de gemeente Ede en diverse (vrijwilligers)organisaties en instanties is HEZ uitgegroeid tot een toonaangevend voorbeeld voor een integrale aanpak van gebiedsontwikkeling én het verbeteren van de bestaanszekerheid van bewoners. Dit vernieuwingsproject markeert een nieuw begin voor de buurt en de stad.

Het nieuwe verhaal: een wereldse buurt met karakter. Het vernieuwde HEZ voelt als een buurt waar iedereen welkom is en zichzelf kan zijn. Kinderen spelen in de groene stadsbiotoop, de kleurrijke kunstwerken bovenop de gebouwen, burens die samen koken, en bewoners werken in diverse buurtvoorzieningen. In HEZ komen mensen uit alle windstreken samen om te wonen, werken en ontspannen. “Liefde voor al het leven” is het thema van de buurt, waar zowel mens als natuur tot bloei komt. De transformatie van HEZ weerspiegelt een toekomst vol perspectief, met ruimte voor eigenheid, ontmoeting en groei.

Bruisend hart van HEZ

De buurt biedt nieuwe voorzieningen die zowel bewoners als bezoekers uit andere delen van Ede verwelkomen. Bewoners kunnen actief deelnemen waarmee ze niet alleen hun sociale netwerken versterken, maar ook hun bestaanszekerheid. Zo zijn er tussen de flats verspreid werkruimtes, is er een kringloop en een bakkerij met lokale ondernemers. Voor HEZ, door HEZ. De HEZ-bewoners zijn trots op de komst van hun Centraal Clubhuis waar ze elkaar ontmoeten, eten, relaxen, culturele activiteiten ondernemen, cursussen volgen en spelletjes doen. De Wereldse Foodbazaar, mogelijk gemaakt door de samenwerking met Foodvalley, vormt het middelpunt, een levendige marktplaats waar bewoners en bezoekers smaken uit alle windstreken kunnen ontdekken. Hier koop

je verse producten en mini-gerechtjes, een ware trekpleister voor foodliefhebbers uit Ede en omstreken. Ook de grootste klimmuur van Ede en omgeving is onlangs aan de sporttuin toegevoegd en wordt omgeven door de groene stadsbiotoop. Deze stadstuin, ontworpen door landschapsarchitect Piet Oudolf, vormt het hart van de buurt. Het is een rijk groen landschap, geïnspireerd op de heide, de Veluwe en de historische Edese trapkokers. Deze trekpleister, zowel voor sport- en natuurliefhebbers vanuit de regio, biedt de HEZ-bewoners een natuurlijke omgeving waar ze samenkomen en hun kinderen veilig buiten spelen.

Een betrokken en sociale buurt

Naast fysieke vernieuwing heeft HEZ ook een sterke sociale basis gekregen. Dankzij de intensieve samenwerking tussen bewoners en partners, is een hechte gemeenschap ontstaan waarin bewoners zich gezien en gehoord voelen. De inbreng van bewoners was vanaf het begin essentieel. Met initiatieven zoals een 1-op-1 vraagloket, een fulltime HEZ-team en buurtactiviteiten, krijgen bewoners persoonlijke aandacht en betrokkenheid. De integrale aanpak van deze transformatie, die sociale, economische en ruimtelijke doelen combineert, zet een landelijke standaard voor duurzame gebiedsontwikkeling.

Feestelijke heropening en naamonthulling

Volgende week zaterdag viert de buurt de officiële heropening, met een groots feest, waar de burgemeester de nieuwe naam van de buurt zal onthullen. Deze naam, gekozen door de bewoners, symboliseert het vernieuwde karakter en de identiteit van de buurt. De ceremonie markeert een nieuw begin en versterkt het gemeenschapsgevoel en de trots onder de bewoners.

Wonen, werken en ontspannen: in een groene leefomgeving

In HEZ is ruimte voor jong en oud, en zijn woningen ontworpen voor iedereen. De nieuwe appartementen bieden energiebesparende innovaties, sociale huurwoningen, betaalbare opties en starterswoningen. De buurt biedt volop ruimte voor kinderen om veilig te spelen, bijvoorbeeld in de sporttuin en in verschillende speeltuinen. De landschappelijke verbinding tussen de Veluwe en de Vallei speelt een belangrijke rol, wat zorgt voor een oase van groen en koelte. Met prettige fiets- en wandelroutes sluit HEZ aan op de centrale Valleilaan, inclusief het sprinterstation.

Samen bouwen aan een toekomst vol karakter en perspectief. Dankzij de gezamenlijke inzet van bewoners, de gemeente, Woonstede en diverse organisaties, is Hoogbouw Ede-Zuid een buurt geworden waar diversiteit en inclusie de kracht van de gemeenschap vormen. Het project is een landelijk inspirerend voorbeeld van hoe intensieve samenwerking en een integrale aanpak kunnen bijdragen aan zowel een prettige leefomgeving als aan de bestaanszekerheid van de bewoners.

Hoogbouw Ede-Zuid toont dat vernieuwing en inclusie hand in hand kunnen gaan. In deze wereldse buurt zet Ede zich niet alleen op de kaart, maar dient het ook als inspiratie voor vergelijkbare projecten in Nederland.

-EINDE PERSBERICHT-

Quotes van bewoners en betrokkenen.

Het succes van HEZ wordt omarmd door zowel de bewoners als de betrokken partners.

Hieronder enkele reacties:

- Lieke de Bruin: “Het voelt hier alsof je de wereld in het klein hebt. Mensen lachen, koken en helpen elkaar. Deze buurt is zoveel meer dan een thuis, het is een gemeenschap waar ik trots op ben.”
- Adil Mgoungr: “De toekomst voelt hier positief. Ik werk nu in de kringloop en heb mensen uit de hele buurt leren kennen. Met mijn gezin voel ik me veilig en welkom.”
- Annemiek van der Steen, directeur van Woonstede: “Dit project laat zien wat mogelijk is met samenwerking tussen bewoners, gemeente en partners. Met een heel divers woningaanbod hebben we een bruisende woonomgeving en sterke gemeenschap gecreëerd.”
- Marjolein van Weelderen, wethouder van Gemeente Ede: “Dit is het Ede waar we naartoe willen. HEZ is een voorbeeldproject dat laat zien hoe ‘omzien naar de ander’ en inclusie, bestaanszekerheid en duurzaamheid samenkomen in een groene levendige woonbuurt.”

Van data ➤ naar denken ➤ naar doen.

Vervolgstappen. ➤

Vervolgstappen op hoofdlijnen.

- *Oprichting van het Transformatieteam door Ede en Woonstede, met mandaat, middelen, lef en liefde*
- *Uitwerken IMPACT-agenda naar programmaplannen en deelprojecten*
- *Oplevering Monitoringsplan en monitor*

**Met een heel oprecht DANK
JE WEL aan iedereen die
heeft bijgedragen aan de
totstandkoming van
deze gebiedsvisie en
IMPACT-agenda. ➤**

